

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Številka 39
Leto VII

Posamezna številka po
2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 3. oktobra 1935

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Da bodo polja spet posejana z makom vaših rdečih lic...

Iz vrst naših naročnikov smo dobili zanimiv prispevek, ki ga objavljamo na uvodnem mestu, čeprav se v celoti ne strinjamo z njim. Uredništvo.

Čenjeni g. urednik!

Svoj čas ste nas imenoma povabili k nadaljnemu sodelovanju. Odlasla sem morda predolgo, morda zaradi tega, ker me stvar prav nič ne privlači. Kljub temu evo nekaj vrst od tam,

Kjer Kranj na trdi skali kaže nam svoj sedež zali.

Kranj, gorenjska metropola, kdo ga ne pozna? Pred vojno skromno podeželsko mesto, s svojimi idilnimi zasavskimi izprehodi, daljšimi izleti tja pod Karavanke in Kamniške planine, lahki tura — se je po vojni razvil res v metropolo Gorenjske, zlasti s svojo industrijo in porastom prebivalcev.

Z veseljem smo pred dobrim desetletjem pozdravili prvo tovarno, saj smo v njih videli pravi blagoslov za delavce, kmeta, ne samo naše okolice, pač pa Gorenjske sploh. Ni pa ostalo pri enem podjetju. Še in še so zidali, spet in spet nove trume delavcev so se zgrinjale okrog tovarn. Z naraščanjem delodajalcev se je nesorazmerno množila delavska masa. Videli in vedeli smo, da to delavcem ne bo v prid, kar se je žal kmalu uresničilo.

Čim več ponudb, tem slabša cena na borzi delavskih rok. Vsa okolica, ves kmetijski naraščaj, vsa rdečelica dekleta, še dehteca po travnikih in gozdovih, so se zgrinjale pred tovarni moledujoč za delo. Res je bilo delo manj naporno, krajše in zabavnejše v družbi sodelavk, kakor pa delo na polju, a kdo bi takrat mislil na posledice! Prividi z lepimi svilenimi oblekami, udobjem itd. so prenamenjali vsa ta dekleta, kipeča od zdravja in življenjske sil. Kmetiška dekleta so se čez noč prelevila v mestne gospodične, oblečene po zadnji modi. A kdo bi jim to zametil, da le ni kaj hujšega. Svoja avilena krila, svoje udobje, so si kupila za ceno rdečih lic, za ceno zdravja. Bolj in bolj se polnijo zdravniške čakalnice in največ imen v zdravniških knjigah nosi pripis t. b. c. — tuberkuloza. Kolo na cesti in delo v tovarni sta storila svoje.

Vrnite se dekleta na polje, privežite si rdeče rutje na glave, privahajte rokave in ven na senožet, da bodo polja spet posejana z makom vaših rdečih lic in da bo od gozda odmeval vaš zdravi smeh.

Je pa še ena rana na industrializaciji našega mesta in to — morala.

Vozila sem se slučajno z vlakom v vozu, napolnjenem pretežno z mladimi delavci in delavkami, ki so se peljali na delo v Kranj. Kakšni seksualni problemi se rešujejo tu, ne glede na navzočo sopoltnike, se mi upira zapisati. Kako neverjetne stvari izgovarjajo usteca komaj razvijajočega se dekletca — njihov smeh reže, boli.

Naj me ne smatrajo cenj. bralci za kakšno staro, brunno moralistko, saj ne štejem še treh križev in svetnica tudi nisem, a zbolela me je v dno duše duševna pokvarjenost te mladeži in nehote sem se vprašala: Kam to vodi? Kakšne bodo to matere, očetje, možje, žene, kakšen njihov naraščaj?

Tolažim se, da je bil to le slučaj, da sem videla najslabše med vsemi; prepričana sem, da je mnogo, mnogo vmes še nepokvarjene mladine. A za kako dolgo?

Naj mi čitatelji oprostite, da sem se doteknila ravno te snovi. Toda baš to me je ob obisku mojega rojstnega kraja najbolj zbudilo v oči, zato sem navedla samo golo dejstvo. Morda pa v kratkem času spet nekaj vrst, ki bodo pokazale mesto v čisto drugačni luči.

Vas pozdravlja

Eva.

Od Salomona do Selasija

Pregled abesinske zgodovine v kratkih epizodah

Abesinija je zadnje mesece v ustih vseh. Posebno te dni, ko prihajajo novice, da se v Vzhodni Afriki zares pripravljajo h krvavemu plesu. Zato smo sklenili privediti svojim bralcem kratak pregled o tej čudni deželi, o njenih šegah in navadah. Pri tem sta nam poleg drugih virov dobro služili dve knjigi, ki sta pred kratkim izšli. Prva je nemška; napisal jo je Anton Zischka pod naslovom »Abessinien«, drugo je napisal Francoz Marcel Griaule in se imenuje »Les flambeurs d'hommes«.

Abesinija se imenuje arabsko Habša, t. j. mešanica, uradno pa Mangasta Itiopia, t. j. Etiopija in je poslednja samostojna afriška država; leži na severovzhodu črne celine in je s francoskimi, italijanskimi in angleškimi kolonijami odrezana od Indijskega oceana in Rdečega morja. Po etiopski uradni zgodovini vladajo deželo neposredni potomci svetopisemskega kralja Salomona in kraljice Sabe. Cesar je absolutni vladar; od oktobra 1907 dalje mu pomaga pri vladanju sedemčlanski ministrski svet, po letu 1910 svet starešin, od leta 1931 pa dve zbornici: vse te organe pa imenuje neguš (cesar) sam in vse njihove sklepe mora sam potrditi.

Velika je Abesinija nekako za štiri Jugoslavije, prebivalcev ima pa 4 milijone manj. Med njimi jih je samo 3-4 milijone pravih Etiopcev, hamitskih Semitov, pokristjanjenih v 4. stoletju; drugi so islamska plemena (kakih 6 milijonov), poljedelci in živinorejci, ki jih je Manelik II. ukrotil šele pod konec prejšnjega stoletja, in nekaj nomadov (pastirjev, ki nimajo stalnega bivališča).

Etiopija je popolna agrarna država; največ izvaža kave, usnja, voska, medu in bombaža. Dežela je bogata z železom in premogom in ima tudi izdatne vodne sile — sami pogoji za industrializacijo. Prestolnica Adis Abeba je stara šele 46 let in ima danes 130.000 prebivalcev. Večji mesti sta Še Harar (50.000 ljudi) in Diredaua (30.000). Edina železnica drži iz Adisa Abebe v francosko pristanišče Džibuti: dolga je 790 km.

Poklicnih vojakov šteje Abesinija samo 100.000, v silih jih pa lahko postavi tudi 4 milijone na noge. Stalno služi vojake približno 1 milijon mož; mezdne ne dobe nič, še hraniti se morajo sami; najlepše plačilo jim je, da smejo nositi puško.

Pri Abesincih je globoko vkošen instinkt, da noben tujec ne sme poznati državnih skrivnosti. Ti ljudje so tako zamolčljivi, da celo vsevedni angleški Intelligence-Service ne ve kod ne kam: cela tri leta so Abesinci skrivali

vsemu svetu smrt Menelika II. (1913). Čeprav je vsa njegova služinčad vedela zanjo, čeprav so vse večje evropske države imele svoja zastopstva v etiopski prestolnici, niso ne London ne Rim ne Berlin imeli niti pojma, da je cesar umrl.

Ko smo že pri abesinskih vladarjih, pogledimo nazaj v dobo, ko naj bi se bil rodil prvi iz njihove dinastije.

Svetopisemska kraljica Saba je nekoč sklenila oditi v Jeruzalem, da preizkusi modrost kralja Salomona. Ta obisk je bil po abesinski uradni zgodovini velepomemben za vso bodočnost etiopskega cesarstva do današnjega dne. Zakaj »Kebr Nagast«, etiopska zgodovina iz 4. stoletja pred Kristusom, trdi, da je »Salomon postre-

stvo, prvo krščansko državo črne celine. To je bilo sredi preteklega stoletja.

Leta 1855 je zavladal cesar Teodor II. Takrat je Etiopija že začela postajati skrivnostna obljubljena dežela evropskim srečolovcem. Mahoma so se spomnili, da je že Salomon šel tja po zlato in slonovino za svoj tempelj. Prihajali so poslaniki, prihajali trgovci; in ko niso našli pričakovanih zakladov, so začeli Etiopijo »civilizirati«.

Tako je neki angleški diplomat očital Teodoru, zakaj ničesar ne stori, da bi očistil ceste nešteti gobavcev, ki beračijo na vogalih. Najbrže ga je bilo strah, da ne bi še sam nalezel bolezni, in je zahteval, da naj kaj stori za te nesrečneže.

Abesinska obmejna plemena odhajajo pozdravljat svojega cesarja

Foto Ufa

gel lepi tujki s hudo začinjanimi jedmi, tako da jo je ponoči žeja prišla. Ko je hotela k studencu, je pa morala skozi spalnico modrega kralja. In iz te žeje se je rodil praotec tistih, ki so premagali leva iz rodu Jude, Menelik, sin Salomonov.

Važnejše od vse Abesinije je Tsansko jezero. Ne samo zato, ker je tam središče vsega dogajanja v abesinski zgodovini, ne samo zato, ker so se ob njegovih bregovih bili najvažnejši boji. Iz tega jezera izvira Modri Nil; zato je tako pomembno za zgodovino vsega človeštva, saj je vplivalo na vso našo kulturo: že od pamti-veka je ustvarjalo to jezero glavni pogoj za obljudenost 2000 km dolge, največje oaze na svetu, raja sredi saharške puščave — Egipta.

Od kar vemo, da so od Tsanskega jezera odvisne egiptiske in sudanske bombažne žetve, lakota in bogastvo nilske doline, je Abesinija dobila svetovni pomen in Evropa se je mahoma začela zanimati za prastaro afriško cesar-

prav. Ker bolnišnic ni bilo, je dal gobavce kratkotalo poloviti kakor garjeve pse in jih je spravil v veliko slamnato hišo, nekaj namenjeno banketom in pojedinom. In ker je negušev komornik Azadi dobro poznal svojega gospodarja, si je bil hitro na čistem, zakaj so spravili gobavce ravno v slamnato hišo. Ne da bi čakal povečja, je dal kar na lastno pest »ječo« pomazati z medom in oljem.

Teodor je bil nad tolikšno bi-strostjo svojega komornika vse prej ko navdušen. Meni nič tebi nič je dal zvestega služabnika zapreti med druge bolnike in z gobavci vred sežgati. Poslanik je pa poslal lepo pismo v London in se zelo pohvalno izrazil o cesarjevi ustrežljivosti. Kaj se je zgodilo z bolniki, mu je bilo malo mar. Da se le na cesti niso več režali vanj pošastno razdejani, gnijoči obrazi...

Angleži so prvi spoznali, kako važno je Tsansko jezero z izvirov Modrega Nila, važno zlasti za njihove bombažne nasade v Sudanu in Egiptu. Toda hkratu so se prav dobro zavedali, da bi bila Abesinija prečrta oreh zanje, prevelik zalogaj za njihov pohlep po zemlji. A koga naj dobe, da bo šel zanje po kostanj v žerjavico? Francija je bila v Afriki že premočna, postajala je Angliji nadležna i v Sudanu i v Severni Afriki i ob Kongu. Nemčija? Tudi ne; preveč se je razvila njena industrija, zato ji je treba na vsak način zapreti dohod od novih virov za sirovine. Portugalska? Španška? Preslabotni za osvojitve države, ki je že tisoč let kljubovala vsem zunanjim sovražnikom. Ostane le še Italija. Tem bolj, ker s svojimi kolonijama Eritrejo in Somalijo meji na Abesinijo.

In tako je London sklenil, da naj gre Italija v vojno za Tsansko jezero, sklenil je z italijansko krvjo pognojiti svoje bombažne plantaže, ker je angleške preškoda za takšne reči. (Zischka, str. 41.)

V Italiji je bil takrat — pisalo se je leto 1896 — ministrski pred-

Mali oglasi dostopni vsakomur!

Uprava »Družinskega tednika« je sklenila, da napravi male oglase dostopne vsakomur. Zato smo z današnjim dnevom znižali tarifo našega malega oglasnika in jo prilagodili današnjemu času.

Od danes dalje računamo:

CE ISČETE ALI PONUJATE SLUŽBO: 25 par za besedo — najmanj 10 besed. Našim naročnikom, ki iščejo ali ponujajo službo, ne računamo za te oglase nič, ako ne presegajo 20 besed. Le oglasni davek morajo plačati (Din 1'50 za oglas).

DOPIŠOVANJE IN ŽENITVE: po 25 par za besedo — najmanj 10 besed.

CE KAJ KUPUJETE ALI PRODAJATE (privatnik): 25 par za besedo — najmanj 10 besed.

ZA TRGOVCE IN OBRTNIKE, kadar prodajajo svoje blago: po 50 par za besedo — najmanj 10 besed.

TRGOVSKE IN INDUSTRIJSKE OBJAVE, ki niso prodajnega značaja: po Din 1'— za besedo — najmanj 10 besed.

PREKLICI: Din 1'— za besedo — najmanj 10 besed.

Za vsak mali oglas je treba plačati razen zgoraj omenjene tarife še državni in banovinski oglasni davek v znesku Din 1'50.

Oglasi se lahko plačajo po poštno-čerkovnem računu »Družinski tednik« — uprava, Ljubljana 15.393, z navadno pošto nakaznico ali pa v znakah skupaj z naročilom.

Uprava si glede na vsebino oglasov pridrža pravico, da jih sprejme ali odkloni.

Uprava »Družinskega tednika«, Ljubljana, Tyrševa c. 29/I.

sednik Crispi. Verjel je Angležem in veroval, da bo ustvaril v Afriki veliki rimski imperij. Bil je navel in ni vedel, da bi Angleži šli sami po kostanj, če ne bi bila žerjavica prevroča.

1. marca 1896 je prišla katastrofa pri Adul. Abesinci so popolnoma uničili italijansko vojsko in Crispi je moral še tisti dan odstopiti.

Cesar Teodor je bil nekega dne slabe volje. V popolni vojni opremi je prišel iz svoje palače in mrko gledal vazale, ki so trepetaje stali pred njim.

»Kdo izmed vas se me ne boji?« je zarenčal. In vsi so hiteli zatrdjavati, da se boje svojega gospoda.

»Zakaj se me pa moja žena ne boji? Zakaj ona ne trepeta pred menoj?«

Odgovor, ki ne bi našel milosti pred cesarjem, bi bil prav tako smrtna obsodba kakor nikak odgovor. Vazali so se dolgo obotavljali in molčali. Potlej je pa vendar neki star vojščak zbral toliko poguma, da je vprašal, kako je bil neguš oblečen, ko se ga njegova žena ni hotela bati. Teodor je priznal, da je bila noč, da je bil torej nag...

»Ali ni to pojasnilo njene nespoštljivosti?« je vprašal stari. »Kadar boš stopil svoji ženi nasproti v zlato vzenem plašču, z levjo grivo na glavi in ogrnjenu v pantrovo kožo, tedaj se te bo bala kakor mi. A nag... nag nihče ne more vladati...«

Teodor je razumel. Objel je starca in ga bogato obdaril, toda nauk je kaj kmalu pozabil. Njegov naslednik Menelik je bil pametnejši, nikoli ni pokazal svojih pravih namer, niti se ni razalil. V petih letih je izvedel več reform kakor Teodor vse svoje življenje.

V prihodnji številki priobčimo sklepni članek o Abesiniji. V njem boste brali med drugim tudi poročilo nekega evropskega očividca o strahotni justifikaciji atentatorja na nekega abesinskega kneza.

Skupina abesinskih vojščakov

Zgodba s Francoskega

ali

Zakaj enostavno, če pa komplicirano tudi gre

Y. p. Pariz, septembra.

Danes vam bom povedal tipično francosko zgodbo, to se pravi, ne bom vam je sam povedal, nego bom dal besedo listu, ki sem jo v njem bral. Pa ne mislite, da bo spoznal ali drugače kako okrogla; niso samo take zgodbe značilne za Francoze. Nего imamo mi potomci starih Galcev še drugačne tipičnosti razen srčnih in njim podobnim; podedovali smo jih po svetem Birokraciji — Bog mu daj mirno spanje, mi mu ga ne moremo.

Zgodbo sem bral v »Jouru«. Poslušajte jo in smejte se nam!

Ondaj je imel neki trgovec plačati za svoje nameščenice neke socialne dajatve. Bil je v zamudi, zato so mu zaračunali 1 frank in 5 centimov globe.

Trgovec je vzel iz denarnice kovanec za 1 frank in novčič za 1 sou in hotel plačati uradnici.

»Pardon, gospod,« je odklonila gospodična, »denarja ne smem vzeti; plačati morate s kolki.«

»Prav. Dajte mi jih, prosim.«

»Jaz jih nimam.«

»Kje jih pa dobim? Pri sosednjem okencu?«

»Pri nas jih sploh ne prodajamo. Morate jih kupiti v trafikci.«

In vljudno je gospodična povedala trgovcu, kje bo dobil najbližnjo trafikco, ki prodaja to kolkovno specialiteto: bilo je dobrih deset minut hoda od urada.

Tako je trgovec zaradi 1 franka in 5 centimov izgubil dobre pol ure, preden je uredil formalnosti, ki bi se ob količkaj smotreni organizaciji dala urediti v picile pol minute. In vendar ima urad za socialno zavarovanje dovolj veliko palačo, da bi se dal z lahkoto kje utrpjeti kak kotiček z okencem za prodajo teh majhnih državnih podob...

Poučna je ta zgodba našega dopisnika s Francoskega. Ali, naj nam ne zameri: preveč si naš prijatelj domišlja, če misli, da je zadeva tipična francoska. Moj Bog, kakor da bi drugod ne imeli takih specialitet! Še bolj! Tako na primer imajo v nekaterih deželah na davkarjih zapovedano, da smejo pristojbinske znamke prodajati samo določene dni; takrat se seveda zbera cele kače ljudi, ki zbirajo takšne znamke, in kolnejo, da se vse kadi — v mislih seveda; na glas ne smejo, ker bi drugače zmotili koga za okencem v njegovi pobožnosti. Kajpada bi te znamke lahko tudi drugod prodajali — a potem bi sv. Birokracijo utegnili postati dolgečas ali pa še kaj hujšega. Zadeva je torej ravno nasporna kakor na Francoskem: tam ljudem v uradu nočejo postreči, drugod pa ne dovolijo, da bi si za svoj denar sami postregli. Obema metodama je skupno le eno: da stranka izgublja čas in preklinja uradni birokratizem.

Kadar človek ne utegne napisati kratko pismo, napiše dolgo. Lessing.

O ženskih tipih, moški grdoti in taktu

Trije poznavalci ljudi pripovedujejo:

Katere ženske so moškim najbolj všeč?

Piše dunajska gledališka igralka C. Mardayn-Thimigova

T. i. Dunaj, septembra.

Ženske si belijo glave: kakšen »tip« je neki v modi? Kakšen »tip« je moškim všeč? Glejte! Toliko ženskih tipov smo menjali v poslednjih letih, da je joj. Vzemimo jih po vrsti: »sportnice« (sport-girl) z debelo pletenim puloverjem, obuto v čevlje z nizkimi in ploščatimi petami, zmerom razkuštrano; »mondeno ženske«, sloko in nežno, zareče rdečih ustnic, vsak dan drugače počesano; pa one, ki so jim »vamp« rekli, one z dolgim ustnikom v zobeh v tesnih oprjemajočih se oblekah, pa še one »skrivnostne ženske« z velikimi, večno solzno vlažnimi očmi, ki jim ustnice neprenehoma podrtavajo. Tipi — sami tipi, ki so »vlekli« v gledališča, ki so jih v filmih razkazovali, ki so se kesneje preselili v restorane in kavarnarje. Kateri »tip« je današnji dan v modi? Nobeđen! Niti pri gledališču, niti v kinematografu, niti v vsakdanjem življenju!

Ne zamerite mi, da pripovedujem o svojem poklicu. Toda ženske se vse prerade ogledujejo v igralko. Sicer je res, da so »tip« rodili v gledališču in na platnu. Naši ljudje so bili, ki so ustvarili ta pojem in so ga kesneje posplošili, a spet sta gledališče in film zavrgla »type« med staro nerabno šaro. Današnja ženska mora biti samosvojna, torej dovolj pogumna, da »sebe samo« pokaže. Samo tedaj žanje v gledališču, pri filmu in v življenju uspehe. Ženske, postanite torej samosvojn!

Gledališča in filmi so krenili na drugo pot. Središče dejanja ni več ženska, zdresirana po določnem kopitu. Dejanja ne počivlja več »sportgirl« s ploščatimi petami, pa tudi ne ona z dolgim ustnikom v zobeh. Središče dejanja je — ženska. Kakršnakoli ženska pač; lahko je sportnica, lahko je uglajena v občevanju po salonih, lahko ugaja moškim, lahko kadi cigarete, se smeje in joče, mora pa biti — ženska. Igralka današnjih dni mora vse to znati, pokazati mora vse to prepričevalno in naravno. Veselo se mora smejeti in žalostno jokati, s teniskim loparjem mora ko srna steči čez oder, nebrizno se mora zlektniti v udobnem naslonjaču. Umetnost tiči samo v tem, kako to napravi. Vsi njeni gibi in njeno kretanje na odru, v filmu in v navadnem življenju morajo biti svojstveni, samosvojni! Zmerom morajo podčrtati njen »jaz«.

Oder in film sta postala kaži-pota milijonom žensk. Vse te ženske se pa morajo zavedati, da teater več ne obraja »tipov«, zato jih tudi v življenju več ne priznavajo. Nikoli ne bo moški res-

nično ljubil ženske, ki je izrazil »tip«, pa nič drugega. Ženska, ki bi moški z njo lahko samo tenis zbijal, pa bi ne hotela z njim v elegantne kavarne, ženska, ki bi noč in dan samo posedala v elegantnih kavarnah, pa bi zehala, kadar ji mož pripoveduje o tega-bah svojega poklica, ni »tista prava«, ki bi jo mož resnično ljubil. Zakaj take ženske so ubrane ali samo za tenis ali za »elegantno« dolgočasenje v kavarnah s prenapetim ozračjem.

Za življenje se današnji dan moški veže samo z ono žensko, ki je doma v vsakem položaju. V današnjih dneh težkih življenjskih preskušnjav mora biti moški prepričan, da bo ženska, ki se bo z njo poročil, zmerom in povsodi »mož na mestu«, če smem tako reči.

Seveda moramo ženskam dovoliti, da se oblačijo svoji postavi in svoji zunanosti primerno. Ženske, ki so že na oko videti sportne, naj se le sportno oblačijo, saj je obleka samo zunanje ogrinjalo. One pa, ki jim sportna obleka ne pristoji, naj se oblačijo v temne, gosposke obleke, če jim je všeč, si lahko privoščijo tudi kakšno modno norost. Toda na znotraj — v duši — naj ne postanejo nikoli »tipi«! Same vase naj zaupajo; naj bodo modne dame, če jim je tako všeč, naj bodo sportnice, če jim sicer »žilica ne da miru, toda samo na zunaj! Današnji dan terjajo gledališče, film in življenje samo eno od ženske: samosvojnosti!

Prav ima

Nekje v Ameriki se je vršil propagandni shod zoper alkohol. Govornik je začel:

»Alkohol ima več ljudi na vesti kakor vse nesreče in boleznij skupaj.«

»To pa ne bo držalo!« se oglasi eden izmed poslušalcev. »Voda je mnogo več ljudi ugonobila ko vino.«

»Prosim dokazov!«

»Zakaj ne: začnimo kar pri vsoljnem potopu!«

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-04, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Tudi grdota utegne biti lepa

Francoški napisal André Maurois

T. k. Pariz, septembra.

Neka mlada gospa, urednica »Nege lepote« pri nekem časniku, mi je ondan pripovedovala, da je med onimi, ki jo prosijo nasvetov, prav mnogo moških.

»Čudim se temu,« je dejala, »da je tolikim moškim do lepe in mehke kože, da toliko o tem razmišljajo, da jih toliko skrbe zajedavci in solčne pege. Torej je res, da je tudi moškim hudo, če so nakazni. Toda zdi se mi, da nimajo prav, ker se toliko skrbijo za pravilnost svojih črt. Pri ženskah je to seveda drugače. Zanje je lepota — če že ne lepota, pa vsaj prikupnost — prava sreča ali pa vsaj velikanski vir moči. Za moža pa...?«

»Oglejte se samo po politikih. Ali mar niso bili skoraj vsi, ki so dosegli najvišja mesta, grdi, pa še prav grdi povrh? Danton je bil grd, Gambetta tudi, in Mirabeau nič manj. Oba velika angleška tekmeča Pitt in Fox sta bila vse prej ko lepa. Pri nas smo imeli politika, ki mu ni nihče mogel odreči lepote, Lamartine mu je bilo ime — pa je pogorel. Roosevelt je čednega obraza, toda bogsigavedi, ali bo s svojo revolucionarno politiko prodril...«

»Na Francoskem je že od 1880. leta v časteh tak državnik, ki je v telo čokat, v obraz robot a vendar jeklenih črt. Le malo suhcev ima moč v rokah. Cezar jih ni maral in zdi se, da gledajo narodi na svoje vodilne moze z njegovimi očmi. Sicer pa ni politika edina zveličavna kariera.«

»Svetovala bi vam, da stopite kdaj mimo grede v londonsko narodno galerijo portretov. Tam boste videli podobe vseh mož, ki so se v poslednjih štiridesetih letih kakorkoli odlikovali v svojih politikih. Čudili se boste nemara povprečni grdoti velikih škofov, znamenitih učenjakov in moč velikih dejanj. Pa ni nič čudnega. Za moškega je grd obraz rekla bi npravnstvena prednost. Zlasti zato, ker ga obvaruje prelaskih uspehov v ljubezni in ga silil, da si drugod pribori zmage. Fant, ki se hoče postaviti zgolj z velikimi deli in dejanji, se mnogo bolj potruji, kakor oni, ki samo s svojo zunanostjo in z uglajenim nastopom zapeljuje.«

»Stendhalu je bilo od sila žal, da ni bil lep huzarski poročnik, toda prav gotovo ne bi bil nikoli to, kar je, če bi bil lep. Če splošno je pa grdota moškemu, če mu je jekleno zarisana v obraz in prav »moško« začrtana, skoraj zmerom samo v korist. Na resnično grdega moškega ni starejšina nikoli ljubosumen, pa tudi zapostav-

Blagoslov takta

Kako je en sam Rooseveltov stavek pridobil prijatelja, ena sama Taftova beseda na nepravem mestu ustvarila sovražnika

American John Hay's Hammond pripoveduje v svojem lastnem življenjepisu:

Pri predsedniških volitvah leta 1912. je prav neznamenit dogodek pokazal značilno razliko med predsedniškima kandidatom Teodorjem Rooseveltom in Williamom Taftom.

V Wyomingu je bil sprejemni dan in Roosevelt je moral hoče-noče, kakor je pač v Ameriki navada, stisniti na stotine ponujenih mu rok. Za njegovim hrptom je stal spreten časnikar, pa mu je nenadoma šepnil, da je neki mož v vrsti, ki se je pomikala mimo njega, eden izmed njegovih najbolj navdušenih oboževalcev, sicer pa da ga itak osebno pozna. Roosevelt je šepnil v odgovor: »Ne morem se spomniti.« — »Bil je že pri vas v Beli hiši in nekoč je celo z vami obedoval. Watson se piše.« — »Kolikot otrok ima?« — »Pet. Ne, šest. Pred nekaj dnevi se mu je rodil šestl.«

Tedaj je bil Watson že pristopil Rooseveltu mu je z obema rokama stresel desnico in dejal:

»Dragi prijatelj, zelo sem vas vesel. Mnogokrat se spomnim, kako prijetno je bilo, ko ste bili v Washingtonu moj gost pri kosilu. Kaj pa vaši malčki? Saj jih imate že šest!«

Watson je bil v Wyomingu znana in vplivna oseba — in od tistega dne je postal strasten zagovornik in borec za Rooseveltovo kandidaturo.

Nekoliko mesecev kesneje je sprejemal Taft v Seatlu. Prav slučajno je bil za šepetaleca spet naroden prav tisti časnikar, ki je Roosevelta opozarjal na ljudske veljake. Že od daleč je spoznal nekoga starega predsednikovega pribornika. Prišel pri slavljenju: »Gospod predsednik, moža, ki pravkar prihaja, gotovo poznate.« — »Ne, kdo je?« Časnikar mu je povedal ime. »Ne, ne spomnim se!« Ko je tedaj tujec stopil predenj, mu je predsednik prijazno stisnil desnico, kakor se spodobi, in mu dejal: »Pravijo mi, da se poznavate, toda pri najboljši volji se ne morem spomniti, od kod.«

Nekdanji Taftov prijatelj je postal od tistih dob njegov najhujši nasprotnik. W. K.*

ljal ga ne bo. Človek si mnogo laže zapomni nenavaden obraz kakor pa pravilnega, pustega in vsakdanjega.

»Vse to bo nemara držalo,« mi je nekoč dejal neki angleški parlamentarec, »če so moški od moških odvisni. Če so pa ženske po sredi, je stvar že drugačna. Od kar smo na Angleškem dali tudi ženskam volilno pravico, je lepota angleških parlamentarev hudo pridobila.«

Pri teh besedah se je samoljubno pogledal v zrcalu — toda zrcalo je dalo meni prav...

Vrzel

Novela

Francoški napisal Pierre Chaine

Vsak človek utegne biti kako udarjen, toda »udarjenost« mojeg prijatelja Blondela je presegala že vse meje. Če naj bom odkrit, moram priznati, da je bila zadeva pri njem bolj smešna ko neprijetna; v notranjem žepu svojega suknjica je skrbno kakor denarnico hranil nekako zapisnico; vanjo je ves ljubi božji dan vpisoval nekaj skrivnostnega.

Kadar je prišel k prijatelju na obisk, je bilo prvo, kar je storil, da je pognel in žepa svoj zvežčič in zapisal vanj natančno uro svojega prihoda, preden je odšel, si je pa prav tako skrbno zabeležil, koliko je ura. Če je stopil na vrček piva v kavarno ali šel kaj kupit v trgovino, je zadevo registriral z natančnostjo notarskega akta.

Dostikrat sem si ga zaradi te manjše privoščil, on me je pa samo pomilovalno pogledal.

»Misliš, da sem trčen,« je dejal, »pa si le ti. V sedanjem veku mora biti človek ali od sila nedosleden, ali pa neverjetno dobrega spomina, če si ne zapiše, kako je obrnil čas. Ali mar nič ne bereš

časnikov? Če bi jih le malo preletel, bi vedel, da dan za dnem pišejo o poštenih ljudeh, ki so pozabili kakšno malenkost iz svojega življenja in se zato jecljaje love za odgovor, če jih preiskovalni sodnik iznenada naskoči z vprašanjem: »Kaj ste pa počeli 5. maja ob štirih popoldne? Ali niste v listi kostanjelasi mož, ki so ga takrat videli, kako se je plazil okoli liše hudodelstva?«

Mi vsi smo na milost in nemilost izročeni takimle sodnim pomotam. Res, časih se stvar kako sama po sebi uredi; nastopijo razbremenilne priče, ali pa primejo pravega morilca. Toda preveč se ne kaže zanašati na božjo previdnost; zato je najbolje, če se hočeš ogniti sleherni nevspečnosti, da pišeš takle natančen in izčrpen dnevnik, in sicer dnevnik brez lukenj in brez kakršnihkoli vrzel!

Luknja, vrzel, to mu nikoli ni dalo miru. Zgodilo se je, da se je kar na lepem spomnil, ko je šel čez cesto: »He — že skoraj celo uro me ni nihče srečal! V tem času bi bil lahko najmanj vsaj tri ljudi ubil!«

Takrat je vselej stopil v bližnjo kavarno, si naročil kakšno nevsakdanjo pijačo, vprašal natakarkarja, kako mu je ime, in se mu skušal s kakšno posebnostjo vtisniti v

spomin. Danes ga je poslal menjat tisočak, drugič je razbil kozarec, tretjič je pa šel, ne da bi mu bil pustil le groš napitnine. V takšnem primeru ni nikoli pozabil tega še podčrtati s kratkim nagovorom: »Nu, gospod natakarkar, upam, da me boste zdaj spoznali. Le spomnite se rjavolasega gospoda z naočniki, ki ga zdajje na tihem zmerjate s skopuhom in stiskačem. Ime mi je Blondel.«

Ta strah po alibiju ga je dajal še pozno ponoči, zakaj, nikoli ni imel miru, če ni legel spat, ko je že odbilo dve. »V Parizu se skoraj nobeno hudodelstvo ne zgodi po dveh,« je modroval, »zato je dobro in pametno, če je človek dotorej na čistem sam s seboj. Razen tega: čim pozneje se vrneš domov, tem težje boš ušel hišnikovi pozornosti, ko ga moraš predramiti sredi najlepšega spanca.«

Da je laže pretolkel čas, čakaje tiste ure, ko so gospodje morileci že opravili svoj posel za tisto noč, je Blondel zahajal v neko beznico. Tam je bil popolnoma na varnem, zakaj gostilničar je moral na zahtevo policije zapisati v posebno knjigo natančno uro prihoda in odhoda slehernega gosta.

Vse to se nam je zdelo močno smešno, in vendar nismo imeli prav, ko smo se mu smejali. Ta

strah pred aretacijo je utegnil biti popolnoma utemeljen; neki instinkt je moral povedati našemu prijatelju, da bi znal nekega dne tak alibi krvavo potrebovati.

Še nikoli nisem videl poskočnejšega človeka, kakor je bil Blondel tisti dan, ko je dobil od preiskovalnega sodnika poziv, da naj se ob enih popoldne zglesi pri njem.

»Zdaj boš pa videl!« mi je kričal že od daleč, ko me je zagledal. »Floro so ubili!«

Flora je bila neka pouličnica, ki sem jo dvakrat ali trikrat videl z njim v družbi.

»Skrivnosten umor, moj dragi! Ljubzenski umor, pišejo časniki. Policija je uvedla preiskavo med vsemi njenimi znanci in ima v očeh več sledov. Eden med njimi sem tudi jaz.«

Po navadi človek, ki visi nad njim sum umora, ne govori o tem tako neskrbno, čeprav si je še tako v svesti svoje nedolžnosti. Blondel je pa celo poskakoval od veselja. Ali mu ni mar ta dogodek dal prav? Ali ni pokazal, da je bila njegova opreznost utemeljena, in še kako?

»Koliko sreča,« je vriskal, »koliko sreča, da nisem živel kakor vi v abotni iluziji, da se takšna reč lahko pripeti samo drugim, le meni ne! Kaj bi bilo danes z menoj, da nisem zadnjih deset let prebil tako rekoč s svinčnikom v

roki? Moja ura in moja zapisnica — samo to dvoje me bo rešilo!«

»Umor se je zgodil med enajstimi in polnočjo,« je modroval na glas, »v noči s prvega na drugega. Ali bi na primer ti lahko povedal, kaj si počel ta dan? In koliko drugih na mojem mestu bi pri zaslišbi čvekalo o nekakšnem alibiju, ki so jih sodniki že tako vajeni, da se jim samo pomilovalno nasmehejo! Sel sem že zgodaj spat in sem spal kakor ubit do jutra. In podobne reči. A mene, prijatelj, mene ne bodo dobili v past. Le poglej, kako sem prabil tisti večer:«

21.35: Odšel z doma — kontrola moj hišnik;

21.45: Stopil v avtobus A1 na postaji mosta Sv. Mihaela; sprevoznik št. 2523. Pazil sem na to, da sem mu pri vstopu stopil na kurje oko;

22.07: Prišel v Saint-Lazare; 22.15—23.45: Biljardiral. Popil tri vrčke; stregel mi je Ernest; pri odhodu sem mu podaril smotko;

0.10: Sedel h kvartam; miza št. 8;

1.53: Odšel oskubljen. Legel spat ob 2.20.

Vidiš, prijatelj, nikjer niti najmanjše luknje, nikjer najmanjše vrzeli!«

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vesele!

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Cambon in Clemenceau

Š. w. Pariz, septembra.
Prejšnji teden je umrl predvojni francoski poslanik v Berlinu, Jules Cambon, pač najstarejši evropski diplomat (bilo mu je več ko 90 let). O njem pripovedujejo tole anekdoto.

Bilo je leta 1918, ko je Francoska akademija izvolila zaslužnega državnika za svojega člana. Jules Cambon je bil takrat eden izmed glavnih sodelavcev tedanjega predsednika francoske vlade Georgesa Clemenceauja. Novico o izvolitvi so mu sporočili v predsedništvo vlade.

Cambon je vstal in stopil v predsednikov kabinet, da pove Clemenceauju, kakšna čast ga je doletela. 'Tiger' je bil tisti dan zelo slabe volje. Pogledal je svojega prijatelja postrani in zamomljal:

»Čudno! Strašno čudno!«

Cambon ni nič odgovoril. Nekaj mesecev nato je prišla vrsta na Clemenceauja, da ga je Akademija počastila s svojim članstvom. Povedal je veselo novico Cambonu.

»Čudno! Strašno čudno!« je menil stari diplomat.

Osuplo je 'Tiger' nabral obrvi. Potlej se je pa spomnil. Pravijo, da se že izlepa ni tako od srca nasmejal kakor takrat. (»Intran«)

Konec stare vljudnosti?

Y. w. London, septembra.

Neki ugleden angleški list je zadal svojim bralkam tole vprašanje:

»Ali mora v današnjih razmerah moški v vlak, avtobusu in podzemeljski železnici prepustiti svoj sedež ženski?«

Ce verjamete ali ne: večina bralk je odgovorila — ne!

Zakaj? Dvoje je mogoče, odgovarjajo ženske. Ali je ženska v službi kakor moški in se je s tem sama postavila na isto stališče kakor 'močni' spol; v tem primeru pač nima pravice zahtevati kakšnih prednosti pred moškimi. Ali pa ni v službi in tudi sicer ne dela; v tem primeru bi bilo krivično zahtevati od moškega, zgaranega od vsednevnega dela, da odstopi svoj prostor ženski, katere edini opravke je, da hodi iz trgovine v trgovino.

Kakor vidimo, znajo biti potomke angleških sufražetk zelo logične — tudi tedaj, kadar ni v njihovo korist.

Angleži in Abesinija

Y. o. Pariz, septembra.

Časnik »L'Ami du Peuple« je ondan prinesel članek o Angležih in Abesiniji. Znano je, da so Angleži v Abesiniji zato zainteresirani, ker

tam izvira Nil; če bi Italijani postali gospodarji te velike afriške reke, bi lahko uničili Sudan in Egipt, ker ti dve državi živita in umreta z Nilom. Zato, trdi omenjeni pariški list, se Anglija tako zavzema za abesinsko neodvisnost in za Zvezo narodov, ki jo brani.

Francozi znajo biti strupeni v svoji duhovitosti: svojemu članku je dal »L'Ami du Peuple« naslov: »Kdo neki je Angležem povedal, da pomeni SDN (francoska kratica za Zvezo narodov) Sources Du Nil (izvir Nila)?«

Jedilnik za dobro voljo

V. k. Dunaj, septembra.

V dunajskem »Tagu« je sestavil neki Juvenal po znanstvenih izsledkih jedilni list, ki ohrani človeka pri dobri volji. Pisec pravi, da je moči s hrano vplivati na razpoloženje. Kisla jedila so po njegovem najbolj priljubljena hrana črnogledov: meso in klobase vseh vrst, sir, jajca, sirovo maslo, maslo, grah, fižol, leča, pivo, kruh, riž, ovsena in koruzna moka in čokolada.

Optimistom in humoristom so ljube drugačne jedi: mleko, kava, čaj, malinovec, kumare, paradižniki, zelena, redkev, redkvice, korenje, špinača, solata, pesa, gobe, sladkor, jabolka, hruške, črešnje, brusnice, smokve, rozine, banane, krompir, kolerabice, zelje in stročji fižol.

V bodoče bomo tedaj naročali: »Porcije dobre volje!« In stari rek bo dobil nov smisel: Človek je, kar je.

Zgodbe o zvestih živalih

T. k. Te dni je slišala skupina lovcev v globeli El Flares blizu mesta Alicanta tako pretresljivo pasje zavijanje, da se je več lovcev odločilo spustiti se po nevarnem pobočju v globel. Ko so prišli na dno, so zagledali truplo nekega moškega, zraven njega pa ko okostnjak shujšanega lovskega psa. Spravili so mrljica iz prepada in ko so doznali njegovo ime, so izvedeli, da je bil nesrečnež že pred petimi dnevi strmoglavil v 100 metrov globoki prepad in se ubil. Pso se je bilo bogve kako posrečilo splaziti se v globel; tam je vztrajal pet dni in pet noči brez hrane na straži pri svojem gospodarju.

V Westhofnu pri Wormsu je bil neki kmet prodal konja. Vpregli so ga v kupčev voz; toda komaj je bil zunaj vasi, se je odtrgal od ojesa in v skoku oddirjal nazaj v svoj hlev. Tako se je zgodilo še v drugo in tretje. Prodajalcu tako ni ostalo drugega, kakor da kupčijo razveljavi in zvesto žival obdrži.

Od mrtvih vstala

X. w. Pariz, septembra.

Pred kratkim so v Carigradu štiri Turkinje preoblačile za poslednjo pot neko umrlo sosedo. Ko so ji začele umivati obraz, se je pa »mrljica« zgenil: mrzla voda jo je obudila iz navidezne smrti. Če bi jo bili umili par ur pozneje, bi bilo najbrže že prepozno...

Podobna prigoda se je pripetila pred davnim časom baronici Panatovi iz Montpellierja. Stara dama je imela smolo, da se ji je zaletela drobna koščica in ji občila v sapniku ter ga zamašila. Mislili so, da je mrtva, ter so jo pokopali, z vsemi njenimi dragulji, kakor je bilo takrat v navadi.

Prihodno noč je prišla neka pokojničina služkinja s svojim možem, da se polasti barončinim dragotin. Po končanem hijenskem opravilu je njen mož mrtvo baronico krepko oklofotal, da tako maščuje svojo ženo za udarce, ki jih je morala pretrpeti v službi svoje gospodarice. Te klofute so pa pognale koščico iz goltanca, baronica Panatova je krepko zasopla, se zravnila in oživela še za dolga leta.

Pozneje je rada pripovedovala, da jo je samo njena nagla jeza obvarovala prežgodnje smrti; če ne bi bila tolikokrat pretepla svoje služkinje, njenemu možu pač ne bi bilo prišlo na um, da bi jo mrtvo oklofotal. Iz hvaležnosti se je zavzela pri gosposki, da niso skrunilcev grobov obesili, kakor je do ločal zakon; saj sta ji v pravem pomenu besede rešila življenje.

(»Intran«)

Oso požrl in umrl

T. k. Erfurt, septembra.

Na nenavaden način je prišel ob življenje neki tukajšnji zdravnik. Ko je pil vino, je požrl oso, ki je padla v kozarec. Žuželka ga je pičila v požiralnik. Izprva ni kazalo nič hudega. Nenadoma ga je prijel krč v sapnik in zdravnik se je zadušil, preden so mu mogli pomagati.

Romane piše,

pa pravopisa ne pozna

(R-K) London, septembra.

Presbiterijanska cerkev je imela pred kratkim kongres svojega odseka za zaščito mladine. Pri tej priliki je župnik E. E. England ostro obtoževal povojno mladino. Pred vsem ji očita, da je v primeri s predvojnimi rodovi silno padla na

Ko bi oče moral priti

Pralo bi se samo z Radionom

Schichtov **RADION** pere sam

vseh poljih kulturnega udejstvovanja in ustvarjanja. Sedanji rod ne zna brati knjig, ni zmožen novih idej in ne ume poiskati novih potov na polju umetnosti in znanosti. Nastala je moda, pravi župnik, kako prideš čim prej naprej, brez ozirov na levo in desno, brez sleherne discipline. Mladi ljudje, ki bi bili morda prav dobri rokodelci, se rajši poskušajo na vseh mogočih poljih umetnosti. To velja tudi za pisanje romanov.

»Poznam dve ali tri dekleta,« je povedal E. E. England, ki so si pridobile ime kot pisateljice romanov. Toda o pravopisu nimajo pojma in še večje ne znajo postavljati. V resnici ne vedo ničesar, kar presega okvir žargona plehkega romana; vžlic temu ponosno imenujejo svoje umetnine »pesnitve«.

Sploh opažamo danes mnogo večje pomanjkanje discipline v vzgoji kakor pred vojno; to ne velja nič manj za visokošolce. Tudi leti ne delajo več tako skrbno kakor njihovi predvojni predniki. Tudi njim je pravopis španska vas, ne znajo pravilno pisati in sploh jim manjka znanstvene podlage, potrebne za temeljito spoznanje in pojmovanje predmetov, ki se z njimi ukvarjajo.

Tako trdi župnik E. E. England. Najbrže mu mladina ne bo ostala dolžna odgovora.

Umiranje na Romunskem

Y. o. Bukarešta, septembra.

1. julija 1934 je štela Romunija 18 milijonov 913.713 duš, 31. decembra istega leta je pa njeno prebivalstvo že presešlo 19 milijonov. Živih otrok se je leta 1934 rodilo 612.335. Umrljivost je na Romunskem dosti večja kakor v drugih civiliziranih državah in znaša 207 na 10.000 prebivalcev; na deželi umre povprečno 213 ljudi na vsakih 10.000, v mestih pa 179. Na kmetih je prebitek rojstev nad smrtjo zelo majhen (3%).

Število mrtvih rojenih otrok čedalje bolj narašča. V mestih znaša 54 %, na kmetih pa 18 %. Umrljivost otrok je izredno velika: 182% živo rojenih otrok umre, še preden ucajajo leto dni. V drugih državah je ta številka znatno nižja, le na Romunskem noče pasti. Tudi število umrlih je zelo visoko: 400.000 na leto. (»Lupta«)

»Pravite, da ste do 23.45 biljardirali in da to lahko natakard potrdi?«

»Da, gospod sodnik. In spomnil se bo tem laže, ker sem mu dal cigaro.«

»Prav. Poklical ga bom. Naj pride Ernest!«

Ernest se je prav dobro spomnil debelega gospoda, ki mu je ponudil smotko; v Blondelu je pri prijči spoznal darežljivega gosta. Toda prisegel je pri vseh svetnikih, da je bilo njegove službe konec točno ob enajstih, in zato ne more ničesar izpovedati o tem, kaj se je dogajalo pozneje.

»To je laž!« je zarjul Blonde!.

»Laže! Takšno nizkotno maščevanje! Povedati vam moram, gospod sodnik, da mu časih nisem dal napitnine, iz golih spominoslovnih razlogov...«

»Molčite, Blondel,« ga je strogo zavrnil sodnik; niti toliko se mu ni zdelo vredno, da bi mu bil rekel gospod. »Prepričali smo se, da natakardjeve izpovedbe drže. Vaš sistem se je podrl. Ali ste mar mislili, da nas boste z navidezno ločnostjo svojega urnika ugnali? Tega se pač niste spomnili, da utegne priti kakšna slučajnost njegovemu spominu na pomoč! Vaša previdnost se zdaj obrača proti vam samim. Ta zapisnica je dokaz, da ste se že dolgo na nekaj pripravljali. Tisti dan, ko ste začeli pisati vanjo, so vaši možgani že spočeli misel na umor. Duhovno zdrav človek, ki nima nič slabega v mislih, si pač ne bo gradil tako

zapletenega alibijskega sistema. Obtožim vas umora nesrečne Flore. Kar odkrito priznajte, Blondel!«

Naj se je Blonde! še tako ogorčeval in protestiral ter se skliceval na svojo uro, ki ni že od njegovega deda niti za minuto prehitela ne zaostajala — sodnik ga še poslušal ni. Temveč je odredil, da ga odvedejo v preiskovalni zapor.

Tam sem se drugo jutro oglašil pri njem in mu sporočil, da je prost; med tem so bili namreč dognani, da je že ob 11.10 sedel h kvartam v svojem krožku.

»Tega ne razumem! To je pomota! Saj sem si vendar zapisal v svoj zvezek: deset minut po polnoči.«

»Neroda,« sem ga prijateljsko potrepil po ramenu. »Umor se je zgodil 1. aprila, to je tisti dan, ko se pri nas začne poletni čas. Pozabil si deti svojo čebulo za eno uro nazaj!« (Q-W)

Če šteješ koštrune

Angleški napisal

Denis Dunn

Nisem krvoločan človek. Vse kar bi rad, je samo to, da bi kdaj srečal tisto osebo, dobro mislečo sicer, a trčeno, ki svetuje ljudem, trpečim za nespečnostjo, da naj

štejejo koštrune, če hočejo hitro zaspati. Ponovim, nisem krvoločne narave in ne zahtevam ničesar drugega kakor samo to, da bi odpeljal to osebo na samotno kmečko dvorišče in jo tam tako dolgo obdeloval s koštrunjsimi koteleti, da bi ji izbil vse koštrune iz glave.

Zadnjič nisem mogel zvečer zaspati, pa sem sklenil šteti koštrune.

Polnoči in 50 minut: en koštrun, dva koštruna, trije koštruni, štiri pet šest koštrunov, sedem koštrunov, osem koštrunov, kevet doštrunov, hočem reči devet koštrunov, deset koštrunov...

1.10: pesto šest in šestdeset koštrunov, pet sto sedem in šestdeset koštrunov, pet sto osemdeset...

2.15 (brez sape): dva tisoč sedem sto en koštrun, dva tisoč sedem sto dva koštruna...

— Govedo, zamrma zaspan glas iz postelje moje žene. He??

— Moraš si nalogo otežkočiti, prijatelj, mi svetuje žena. Stvar je v tem, da utruiš možgane. Stej tudi samice. Lahko noč.

— Lahko noč, zamomljam užajeno. Dva tisoč sedem sto dva koštruna in ena samica, dva tisoč sedem sto trije koštruni in dve samici, dva tisoč sedem sto koš...

— O... zazeha moja žena.

— Ne moti me! Kje sem ostal? Dva tisoč sedem sto samic in...

— Ov... mi skuša prijazno pomagati moja žena.

Vzpnem se na postelji in ji pojasnim, da zdaj ni čas za zbijanje šal.

— Ovce, prijatelj, ovce, mi odgovori, to je bolje od samic. Lahko noč.

— Lahko noč, zakričim, potegnem k sebi odejo, zaprem oči in začnem od začetka.

— En koštrun, dva koštruna, ena ovca, trije koštruni, štirje koštruni, pet koštrunov, dve ovci... tri ovce, štiri ovce, pe-pe-pe... bum-bum-bum... pe-pe-pet... koštrunov... uhi!

To je moja žena že v osmo zbudilo.

Kako mirna natura je moja žena! Ne zmeni se nič, da bi mi pomagala pri štetju — saj bi jo vendar že iz prirojene radovednosti moralo zanimati, do kod bom prišel, preden bom zblaznel in se zaril z zobmi v pernico.

— Poskusi z daljšimi stavki, mi svetuje žena. Reci na primer: En koštrun je skočil čez plot, dva koštruna sta skočila čez plot itd. Lahko noč!

— 'hko noč! En koštrun je skočil čez plot, dva koštruna sta skočila čez plot, trije koštruni so skočili čez pot, štirje toštruni so skočili čez plot, dve ovci sta stocili čez klot...

Naši zidovi niso preveč debeli; v svoji vnemi sem čedalje bolj povzdigoval glas. Takrat se oglasi sosed in mi pove, da zdaj ni čas, da bi se ukvarjal z živino...

Potegnem si odejo čez ušesa in se trudim, da bom štel kar najbolj tiho.

— En koštrun je koštrunal koštruna, dva koštruna sta koštrunala koštruna...

Pridušen smeh prihiti iz postelje moje žene. Nehote prestanem in obležim popolnoma nepremično.

— Dragec! Nič nisem odgovoril.

— Dragec! Niti besedice.

— Ali že spiš, dragec?

Niti zloga nisem črnil. Tedaj zaslišim zadovoljen oddihljaj. Potem še enega. In še enega, a manj zadovoljnega.

Skodoželjno se zasmejem v pest in počakam.

Tri četrt ure nato, ko se je skozi špranje v oknicah že kradla jutrnja zarja v sobo, zaslišim sosednje postelje pridružen in slaboten glas.

— Stiri in dvajset koštrunov je skočilo čez plot, je rekel ta glas, pet in dvajset koštrunov je skočilo čez plot, ena ovca je skočila...

Zadovoljen sem se obrnil na drugo stran in zaspal.

Izvrsten je Dr. OETKER - ja glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

Dr. Josef Löbel

Za človeško življenje

Detektivski roman iz zgodovine medicine. — Prvi del: Sladkor

Prvo poglavje: V Strasbourgu operirajo psa

Tragična smrt — vir epohalnega medicinskega odkritja

»Brž! Za božji čas, brž! Rešite očeta, gospod profesor! Pridite brž! Rotim vas, gospod profesor, pridite takoj!«

Gostje so se prestrašeni ozrli k vratom.

Na pragu je stal sluga, osupel in zmeden, zakaj vstopivša deklica v rožnati večerni obleki ga je bila kar odrinila.

»Oprostite, prosim, da sem kar tako vdrla k vam,« se je hlipaje opravičila; vsa zasopla je bila, blede ko zid in trepetala je po vsem životu. »Oče je omedlel. Rešite ga, gospod profesor — v bližini stanujemo, le par hiš od vas — v strahu sem zanj, pa sem kar stekla k vam — prosim, prosim, pridite takoj, prosim, gospod profesor, takoj!«

K zbegani deklici je pristopil domačin profesor Naunyn.

»Pomirite se, otrok,« je dejal s svojim toplim in dobrotnim glasom. »Saj že grem, takoj stopim z vami.« Pri vratih se je še enkrat obrnil h gostom: »Kar mirno ostanite, gospóda, naj vas to ne moti; upajmo, da ni tako hudo in da bom lahko prav kmalu spet nazaj. — Ali vas smem prositi, ljubi Minkowski?«

Vitek mlad mož, s ščipalnikom na črnem traku pred očmi in z brki, zavihanimi po tedanji modi, je uslužno vstal. Bil je doktor Oskar Minkowski, asistent profesorja Naunyna; znameniti klinik ga je bil vzel s seboj iz Königsberga, ko je prejšnje leto dobil laskavo vabilo na strasbourško univerzo. Šefu je ta učenec posebno prirasel k srcu. Sicer ni toliko cenil njegove marljivosti ali vztrajnosti; v obojem ga je utegnil ta ali oni prekašati. Tem bolj je pa mlademu zdravniku v dobro štel njegovo bliskovito pojmovitost, telesno in duševno gibčnost. Zato je tudi zunaj službe rad z njim občeval, tako da se je v malem »gradiču« na Elizabetini cesti, ki jo je univerza dala svojemu članu na razpolago, Minkowski počutil skoraj ko doma. Tako tudi zdaj ni dosti izpraševal, temveč je kar stopil v domačinovo ordinacijsko sobo, vzel zmerom pripravljeno torbo z zdravniškimi instrumenti in odhitel za onima dvema.

Gradič je delilo od ceste dvorišče, zasajeno s sikomorami in lepo katalpo; tam ju je dohitel.

»Samo pomagajte mu, prosim, prosim!...«

Ravno je še utegnil slišati, kako je deklica, očitno na profesorjevo vprašanje, pripovedovala s solzami v glasu: »Že pod večer je oče tožil, da ga glava boli. Kljub temu je pa vztrajal pri tem, da morava mati in jaz na koncert, toliko da se ni razjezil, ko je mati hotela ostati doma pri njem; o, zakaj sva ga poslušali! — Ko sva se malo prej vrnili, moj Bog, moj Bog, sva ga dobili v nezavesti in tako strašno hrope in trpi! O, prosim vas, ljubi gospod profesor, samo pomagajte mu, prosim, prosim!«

Med tem so bili prišli do konca Elizabetine ceste in se ustavili pred eno izmed redkih gosposkejših hiš te staroške ulice; deklica je profesorja bolj vlekla, kakor je sam šel po slabo razsvetljenih stopnicah skozi neka še odprta vrata na hodnik in od onod v spalnico. Na postelji je še oblečen ležal popolnoma nepremično, višnjevordeč v obraz, kakih petdeset let star mož; dihal je le s težavo, zato je pa tem globlje zajemal sapo in na kratko v naglih presledkih spet izdihoval.

Zraven njega je stala od obupa obnemela žena s klobukom na glavi in v plašču, kakor je prišla s koncerta.

Naunyn je nezavestnemu brž otipal žilo, Minkowski ga je pa prijel za drugo roko, mlahavo visečo čez posteljni rob. Sklonil se je k hropečemu.

»Poduhajte, g. profesor,« je zamrmral. »Aceton*.« Profesor je prikimal.

»Ni dvoma: diabetična koma**,« je odvrnil prav tako tiho, na glas je pa dejal ženi: »Vaš mož je bil pač — je pač sladkorno bolan?«

Ogovorjenka je samo nemo pritrdila.

»Ze mnogo let,« je s težavo izdala deklica namestu nje, »že mnogo let ima sladkor.«

Naunyn je pregledal še hudo zoženi zrenici. Reagirali sta zelo leno. Potem se je počasi spet zravnil. »Da,« je rekel in si počasi pogladil brado, »najboljše bo, da spravimo vašega moža v mojo kliniko; tam lahko vse pripravimo dosti bolje in hitreje ko tu. Gospod dr. Minkowski bo odredil, kar je treba.«

Asistent se je lahko priklonil.

Prosesor Naunyn se je obrnil, da bi šel, tedaj ga je pa žena s tresočo se roko prijela za lakot.

»Gospod profesor,« je zašepetala hripavo, »povejte mi po pravici: ali je še kaj upanja?«

Zdravnikove oči so za trenutek obstale na njej.

»Na kliniki,« je naposled dejal ogibljivo, »na kliniki bomo vse poskusili, kar je le mogoče. Dotlej moramo pač potrpeti in ne izgubljeni upanja.«

Na smrt obsojeni

Ko je bil spet na cesti, je globoko zavzdihnil. Srce, njegovo že zakrknjeno zdravniško srce, vajeno tolikšnih bolečin, mu je postalo težko. Ubogi ljudje, je premišljal, kako grozno mora biti, če prideš nič hudega ne sluteč domov s koncerta in najdeš moža ali ljubljene očeta v agoniji! Še danes predpoldne je v bolnišnici, ki jo vodi, dejal svojemu asistentu z otožnim usmevom, kakor je že bila njegova navada, z vlažnimi in vedrimi očmi hkratu: Če more biti kaj hujšega na svetu kakor takle coma diabeticum, sta pač... dve takšni kómi! Zakaj z dvema je imel ta črni dan opravka, najprej z nekim možkim iz okolice, potem pa z mlado Rusinjo, svojo pacientko še iz Königsberga: pripotovala je bila za zdravnikom, ki mu je edinemu zaupala, tja do Strasbourga, da je tu, toli daleč od domovine, podlegla svoji usodi. In zdaj še ta tretja smrt — ali ni to celó umiranju vajenemu medicinskemu srcu le nekoliko preveč?

Da, celo njemu, »sladkornemu Naunynu«, specialistu, ki je samo zato doživel toliko več hudih in žalostnih primerov kakor vsi drugi, ker so se k njemu zatekali diabetiki iz vseh krajev sveta. Kako grozotna, kako grozotno velika procesija žrtev te zahrbtne bolezni je že šla skozi njegovo sprejemnico! Otroci, ki jih je bolezen v nekaj mesecih pobrala; mladi, življenja polni ljudje, ki jih je nekega dne sredi navidez bohotnega zdravja iznenada podrlo; starejši možje in žene, ki so se pol življenja trdovratno postavljali boleznim po robu, nenavadno debeli

»Za božji čas, brž! Rotim vas, gospod profesor, pridite takoj!«

eni, kakor posušeni in izmozgani drugi! Leta in leta se niso doteknili niti koščka sladkorja, kakor bi bil najhujši strup, pozneje pa še kruha ne, ne krompirja, ne močnatih jedi, ne riža. Ker se vsa ta hrana že v ustih v sladkor izpremeni. A kaj jim je naposled pomagala še tako stroga dieta, kaj še tolikšna opreznost! H koncu se je v njihovem telesu celo sirovo maslo izpremenilo v strup, jim je bil sploh sleherni grizljaj v pogubo, tako da so sredi vsega izobilja žalostno od lakote umrli!

Mlada mati išče pomoči

Kipeč od moči in lepote je bila ona Rusinja prišla pred letom dni v Königsbergu k njemu, srečna mlada poročenka, mati dveh ljubkih otročičkov. O ničemer drugem ni tožila, samo o išlasu, res da obojestransko. Ta obojestransko se mu je koj zdela sumljiva; preizkusil je zastran sladkorja in res ga je našel. Danes predpoldne je bila sirota kot ovela stara ženica umrla na strasbourški kliniki. In potem zvečer ta mož, ki ga je popoldne malo glava bolela, ni da bi govoril, tako da je ženo in hčer poslal na koncert — ko je bilo koncerta konec, je ležal v agoniji!

Profesorju se je vnovič utrgal vzdih.

Kam je prav za prav zašel? Zatopljen v svoje misli je šel venomer dalje — kje je njegov gradič že za njim! Kar hitro se mora obrniti, če naj dobi goste še doma.

To ima človek, če si izbere toli smešno nesmiselni poklic! Ničesar ne more pokazati, nikomur pomagati, zraven mora biti pa neprestano na nogah, venomer pripravljen, ponoči in podnevi; nikoli nima miru, še toliko ne, da bi malo posedel s svojimi prijatelji. Tudi nocojšnji večer mu je spet pokvarjen. In čemu? Kakšen smisel je neki imelo, da je šel in pustil vso družbo, samo zato, da je poslal umirajočega človeka v bolnišnico? In še tako prijetno družbo povrh! Kako ljubka je bila njegova mala plavolasa sosedka, kako srčkano ga je vprašala, kje je napravil skušnjo za profesorja! In ko ji je razložil, da profesorju ni treba delati skušnje, je tako nedolžno ploskala z rokami in vzklíknila: »Potem bi bil pa ta poklic kakor nalašč za mojega brata Franca!«

Naunyn se je v spominu na to na glas zasmel.

Razgovor v salonu

Ko je stopil v salon, je bilo omizje v zelo živahnem razgovoru. Zastoj, nastal ob nenadnem prihodu zme-

dene deklice, proseče pomoči za svojega očeta, je bil že zdavnaj pozabljen, vsi ti zdravniki in njihove žene so se bili že zdavnaj spet pomirili. Zdravniki so bili namreč vsi, učitelji ali učenci z univerze, res da učenci, ki je njihovo ime v medicinskem svetu že nekaj pomenilo, kakor na primer dolgi Gotlandčan Petreïn, Japonec Insava, doktor Gabričevskij iz Moskve, Američan Joslin iz Bostona in domačin von Mering, prvi asistent na fiziološkem zavodu strasbourške univerze. Vsi so bili s svojimi ženami vred po zdravniškem poklicu že do dobrega vajeni pripetljajev, kakor je bil nocojšnji, in si zaradi njih niso belili glave bolj, kakor je bilo neobhodno potrebno. Le Naunynova mala sosedka ga je takoj obsula z vprašanji.

»Torej sladkorna bolezen?« je vzklíknila z napetim zanimanjem. »A kako in zakaj človek potem omedli?«

»Vidite, gospodična,« je odgovoril profesor, »tega ni moči tako preprosto razložiti, posebno ne tako na kratko. Če že moram, bom pa le poskusil.«

»Morate, drugače od vedoželjnosti vso noč ne bom spala. Zato vas prosim, prosim, ljubi, zlati gospod profesor, za majhno predavanje, samo zame; boste videli, pazila bom zelo, zelo napeto, da bom prav vse razumela.«

Skrivnostna vloga sladkorja

»Naj bo, gospodična Ilza,« se je nasmehnil Naunyn, »ko že znate tako lepo prositi. Toda pozneje vas bom zelo strogo izprašal in vas bom brez usmiljenja vrgel, če bi pozabili le eno samo besedo. Zdaj pa, prosim, dobro poslušajte: Za vse, kar delate, potrebujete sladkorja, prav tako kakor parni stroj premoga. Strojniček žge pod kotlom premog v paro, vi pa sežigate v svojem dražestnem telesu sladkor v vodó, ogljikovo kislino in nekoliko mlečne kisline. Strojvodja porabi pri zgorenju sproščajočo se energijo za vožnjo, vi pa energijo, sproščajočo se pri zgorenju sladkorja, porabite za delo.«

»Saj vendar nikoli ničesar ne delam, ali vsaj skoraj nikoli!«

»To ste pa v hudi zmoti, otrok moj! Ko z menoj govorite, delate — delate, če me pazljivo poslušate, če jeste, hodite, mislite. Da, celo v spanju nimate počitka, saj vaša pljuča venomer dihaajo, vaše srce brez prestanka utriplje, vaše obisti neprenehoma izločajo.«

»Kdo bi si bil mislil, da sem tako pridna!« se je zasmejala mala gospodična. »Pa nadaljujte! Do tod sem vse razumela: ker sem tako pridna, moram imeti sladkorja, kaj ne?«

Gospod profesor razlaga...

»Zadel! Ako ga pa, čeprav ste sladkosnedka in ga radi ližete, nimate zmerom, ker pride v kri namestu v shrambo vašega telesa, ste na izgubi. Zaman boste skušali z obilnejšo jedajo in pijačo izgubo nadomestiti: edina posledica bo, da se bosta vaša lakot in neutešljiva žeja razvili šele v pravi vidni dokaz sladkorne bolezni in vam bo sladkorja še dalje tam manjkalo, kjer ga potrebujete. Zato ga bo pa dovolj povsod tam, kjer ga ne morete s pridom rabiti, in vam bo postajal nadležen: z želodčnimi težavami, glavobolom, srbečico in živčnimi vnetji.«

»Vse razumem!« je zmagoslavno vzklíknila gospodična Ilza. »Le enega ne: zakaj utegne človek omedleti, če pride sladkor tja, kamor ne spada?«

»Prav to je zelo preprosto!« Profesor je nevede zašel v predavateljski ton. »Glejte, gospodična Ilza: če imajo v kakšnem gospodinjstvu nered, se kaj rado zgodi, da se jedi skisajo; in če je telesno gospodinjstvo v neredu, se utegnejo vse zaužite jedi takisto skisati, ali da po kemijsko povem: napravijo se kisline. Te kisline so kajpada škodljive in ni prav nikake razlike, ali spravimo kakšno škodljivo tekočino vase, če jo popijemo iz steklenice, ali pa če si jo kar sami v telesu pripravljamo. Učinek je obrakrt isti: v krvi delujejo kisline ko strup, in če jih je preveč, omamijo človeka prav tako kakor katerikoli drugi strup; njegovi zastrupljeni možgani ne morejo delovati, zato izgubi zavest — skratka, nastane to, čemur smo mi zdravniki vajeni reči diabetična koma, »coma diabeticum.«

Tisti trenutek je profesorja zmotil vstop njegovega asistenta.

Nihče ga ni nič vprašal in celo zgovorna gospodična Ilza je molčala. Razumela je pogled, ki ga je doktor Minkowski uprl v svojega šefa.

Deklici so se orosile oči.

Spet je videla v duhu blede in razdejani obraz tuje deklice v rožnati večerni obleki, in v ušesih ji je zvenel njen obupni krik na pomoč: »Rešite ga, gospod profesor, za božji čas, rešite očeta!«

Počasi je Ilza stopila k asistentu. »Ali je hudo trpel?« je tiho vprašala.

Glas doktorja Minkowskega je zvenel mehkeje ko po navadi in njegova porogljiva usta so se zdela krotkejša, ko je napol z usmevom odgovoril na njeno vprašanje s citatom: »Pred strašno smrtjo so milostni bogovi postavili komo.«

»Profesor mi je pravkar priredil učeno predavanje, nalašč samo zame,« je povedala Ilza. »Popolnoma natanko mi je razložil, kaj je sladkorna bolezen, a kako nastane, mi ni povedal.«

Dalje prihodnjič

Vse pravice slovenskega prevoda pridržane. Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.

* Brezbarvna tekočina, sestavina sirovega lesnega cveta, diši po etru; v krvi izdaja sladkorno bolezen. Op. ured.

** Globoka nezavest, uvod v agonijo (smrtni boj). Diabetés je zdravniški izraz za sladkorno bolezen. Op. ured.

SEQUOIA

Napisala
BEATRICE FABER
po filmu
Metro-Goldwyn-Mayerja
prirejenem po romanu „Malibu“ pisatelja V. J. Hoyta

Vsebina prvih dveh poglavij: Na počitnicah v gorah Sierre Nevade je Toni Martinova s pomočjo mladega gozdarja Boba Aldena rešila dva mladiča pogina od lakote in divjih zveri. Prvi je mlad jelenček, drugi je mladič gorskega leva (pume). Deklica ju misli skupaj odgojiti, njen oče, romanopisec, bi pa porabil to priložnost in napisal knjigo o tem nenavadnem prijateljstvu med živalmi. Bob Alden je ravno izrazil svoj dvom o uspehu take namere, ko se zaslisi iz kuhinje preplašeno jelenje betketanje in renčanje mlade zverine.

Tretje poglavje MALIBU IN GATO

Alden je pogledal proti kuhinji. »Ni videti, da bi se posebno dobro razumela.«
Toni ga je pogledala, potem se je pa naglo obrnila in odhitela skozi vrata. V kuhinji je pokleknila na tla, da razdvoji ravsaajo se živali. Potem ju je pobrala in posadila na mizo.
»Zdaj pa glejta, da bosta mirna!« ju je strogo pokarala, in da bi bolj zaleglo, rahlo udarila po hrbtu. »Ali vaju ni nič sram?«
Sinček kitajskega kuharja je sredi tega trušča mirno jedel svoj kolaček in ga pomakal v mleko.

ukoreninjen v živali,« ko je stopila Toni v sobo in mu pomignila, naj gre z njo. Počasi in po prstih sta se splazila do vogala, kjer sta puma in jelen mirno ležala drug zraven drugega v majhni košarici, ki jima je bila ležišče.
Toni je vsa srečna pogledala očeta, potem pa svoja dva ljubljena.
»Ali nista srčkana?«
»Nekdo je potrkal na vrata.«
»Naprej!« je velel Martin.
Vstopil je Alden. »Dober dan!« je veselo vzkliknil.
»Kako se imate, gozdar?« ga je pozdravil Martin.
»Baš prav ste prišli,« je rekla Toni. »Rada bi izbrala mladičema ime. Kaj bi predlagali?«
»Kako bi bilo, če bi jelena krstili za Malibuja?« je menil Martin.
Toni je zavihala nos. »Malibu?«
»Ali ni to neko indijansko ime?« je vprašal Alden.
Martin je prikimal.
»Da. Po naše bi se to reklo „Skakač“. Saj je skoraj ni živali, ki bi imela prehoditi težje poti kakor jelen.«
»Dobro, naj bo pa Malibu,« je prikimala Toni.
V Aldenovih očeh se je ukresala zloba.
»Za leviča sem že našel ime — takisto indijansko.«
»Nu?«
»Gato.«

»Da,« je počasi pritrdila Toni. Toda v oči so mu ni upala pogledati.

Toda ko se je Toni obrnila, da vzame s police dve skledici in nalije vanju mleka, sta levič in jelenček hlastno vtaknila glavo v otrokovo skodelico in jela željno lokati mleko.
Otrok je zavekal, da je prihitel njegov oče. Kot Kitajec se je posebno bal živali; dvignil je malega v naročje in ga prižl k sebi.
»Ne bodi smešen!« ga je zavrnila Toni. »Saj sta tudi živali še otroka in nočeta nikomur nič žaloga.«
»Ali ju mislite obdržati?« je nezaupljivo vprašal Sang-Soo, videč, kako Toni naliva mleka v dve skledici, v eno za jelena, v drugo za leviča.
Toni je prikimala. »Zakaj ne?« Sang Soo je obupno zavil oči.
»Potem jaz že ne ostanem več. Rajši pri prič odidem.« Nezaupno je ošinil živali od strani, gledaje kako željno lokata mleko vsaka iz svoje posode. »To ni dobro, gospodična,« je rekel s povzdignjenim glasom. »Vsi vedo, da tigar in jelen ne spadata skup.«
»Kakšen tigar!« ga je popravila Toni. »Gorski lev je. Oba bosta skupaj odrasla.«
Sang-Soo se je škodoželjno zamejal.
»Ze mogoče, toda tale —« pokazal je na jelena — »bo odrasel v zverinjem trebuhu.«
Toni se je užaljeno obrnila proč. Na pragu se je zamejal Alden:
»Utegne prav imeti...«
»To bomo šele videli!« je menil Martin in si zamišljeno natlačil pipo.
Nekaj mesecev je minilo. Martin je vneto pisal svoje delo. Krstil ga je na ime »Sequoia — povest o čudnem prijateljstvu«. Baš je tipkal stavek: »Pumji instinkt, ki o njem toliko govori,« je res globoko

Ko ji je izginil izpred oči, se je naslonila ob vrata in sanjavo zastrmela v tiho mesecino.
Spet so minili meseci. Martinova knjiga je rasla in napredovala. Nekega popoldne je malo odložil svoje delo in se zatopil v knjigo, ki je ležala na mizi pred njim. Imenovala se je »Jezik ameriških Indijancev«.
Čudno resen je bil njegov obraz, ko je že v drugo bral odstavek:
»Dosti primerov poznamo, ko so se občna imena izpremenila v lastna; tako na primer beseda „Gato“, ki pomeni —
Prav takrat je od zunaj udaril v sobo krik in vik. Odgrnil je zaveso na oknu in pogledal ven. Kričanje je prihajalo od stare, že napol podrt pasje hišice.
Na drugem koncu dvorišča je v strahu bežala na vse strani troja kunccev. Toni je sedela na štoru podrtega drevesa zraven velikega kupa nasekanih drva. V rokah je imela dve mladi verivci. Ko je zaslišala trušč, ju je izpustila na tla in odhitela proti pasji hišici.
Martih je z velikim zanimanjem opazoval pri oknu ta prizor. Toda ko je videl, kako je Gato planil iz pesjaka kakor iz puške izstreljen, je namršil obrvi. Levič se je ves omamljen zavajil pred prvim štorom na zemljo in nepremično obležal. Takrat je Malibu pomolil glavo iz hišice in prezirljivo pogledal po Gatu.
»Kaj se je zgodilo?« je vprašala Toni, opazovaje nenavadni prizor. Malibu je pobesil glavo. Deklica mu je zažugala. »Že vidim, da si ti grešnik.« Nezaupljivo je pogledala Gata. Levič je nedolžno pil vodo iz mlake. »Ne boš me preslepil,« je resno rekla deklica. »Za bitko morata biti dva.« Gato jo je pogledal. V očeh se mu je brala slaba vest. Potem je pa dalje pil. »Če se bosta tako dajala, bosta

Kini prinašajo

KINO UNION, LJUBLJANA

Otvoritev največjega ljubljanskega kina v veliki dvorani hotela »Uniona« bo v petek 4. t. m. ob 20. uri s premiero »Chopinovega poslovilnega valčka«.

KINO SLOGA

Telefon 27-30

bo predvajal od 5.—9. X. film »Dolarski princ«. V glavnih vlogah Dorit Kreysler — Harald Paulsen — Paul Hörbiger. 5. t. m. ob 14.15 in 6. X. ob 10.30 matineja »Havajska roža«.
Predstave ob delavnikih ob 16., 19.15 in 21.15. Ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.

SOKOLSKI KINO ŠISKA

Telefon 33-87

bo predvajal 4. t. m. ob 20. in 6. t. m. ob 11. »Ordonanc ljubeznik«. V glavnih vlogah Lucie Englisch in Paul Hörbiger.
Od 5. do 7. okt. premiera filma »Pesem življenja«. V glavni vlogi Don Jose Mojica. 8. in 10. okt. »Grand Hotel«. — V glavni vlogi Greta Garbo.
Predstave ob delavnikih ob 19. in 21. — Ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO MOSTE

Otvoritev sezone dne 5.—7. oktobra z razkošno komedijo »Če žena zapoveduje«. Sodelujejo: Elissa Landi, sopran Nina Koshetz in bariton Riccardo Bonelli, ki pojeta arije iz oper »Tosca«, »Cavaleria Rusticana« in dr. Dodatek: »Orfej v podzemlju«. Izvaja orkester dunajske filharmonije. Nov zvočni tednik. Cene: 4.50, 5.50, 6.50 in 9.— Din. Gledališki dinar je v teh cenah všteti.

ZVOČNI KINO TALIJA — KRANJ

predvaja v soboto 5. oktobra ob pol 9. uri in v nedeljo 6. oktobra ob 4., 6. in pol 9. uri največji alpski velefilm »Večni sen! Kraj Mont Blanca.« Režija dr. Arnold Fanck. Glasba: dr. Giuseppe Becce; v glavnih vlogah: Sepp Rist, Brigitte Horney, Ernst Nansen, Walter Rimpl, Ed. v. Winterstein in drugi.

očetu vso knjigo pokvarila,« jima je rekla očitače.
Med tem je bil Martin stopil iz hiše. Pred hčerjo se je ustavil, zmajal z glavo in zamišljeno gledal obe živali. »Hm, tako se ne sme! Ali je šlo zares?«
Toni je zavihala nos in silovito odkimala.
»Neeeee!«
Martin je nekaj časa molčal, kakor bi zbiral pogum.
»Toni,« je rekel nato, tehtaje vsako besedo, »mislim, da bi bilo dobro, če se pripraviš na neprijetno presenečenje.«
Deklica je od strahu razširila oči. »Kaa... kakšno presenečenje?«
(Dalje prihodnjic.)

Bengali

(Gl. št. 36—38)

Po razgovoru s polkovnikom je McGregor strel svoj jezo:
»Stari misli, da je inteligent. Smešno! Namestu v boj se odpravljamo na merjasca!«
Toda Forsythe stvari ni vzel resno.
»Imenitno!« je vzkliknil. »To bo nekaj zame!« In porogljivo je dodal: »Hm, slabe novice sem slišal, Tvojemu varovancu bo spet treba materinskega nadzorstva... Slišal sem, da vse noči kroka!«
»Čez dve uri se odpravimo v Gopal,« ga opozori McGregor.

Gary Cooper v Paramountovem vefilmu »Bengali«

»Brez Stonea? Kaj bo pa dejal njegov strogi oče? Daj, ukreni nekaj!«
McGregor srdito odmahne z roko:
»Naj stari pazi nanj! Jaz grem spat!«
Forsythe mu pritrdi:
»Jaz tudi!«
In oba odideta v svojo sobo, toda kmalu nato se neopazno in preoblečena v civilno obleko odpravita v mesto. Oba sta šla iskati izgubljenega tovariša. Naša sta ga v nekem nočnem zabavišču in ga s silo spravila v vojašnico. Tam sta ga zdrnila z mrzlo vodo, tako da je lahkomišeln podporočnik Stone, sin strogega in neizprosnega polkovnika Stonea, lahko odšel s svojim polkom v Gopal, k emiru v goste.

Grad gopalskega emirja jih je sprejel ves v pravilnem jutrovskega razkošju. Emir jih je zelo radodarno pogostil. Gostija se je vrstila za gostijo, druga lepša in čarobnejša od druge. Godba, pesmi, izbrana jedila in lov na merjasca, poleg tega pa nenavadno lepe indijske plesalke — vse to je bilo častnikom za razvedrilo in zabavo.

Toda bistri McGregor je kaj kmalu izpregledal, da polkovniku Stoneu ni do tega uživanja. Med gosti gopalskega emirja je bil tudi uporniški Muhamed-kan. Njega je treba obdržati v očeh, njega je treba zadržati, dokler ne pride pošiljka streliva na odrejeni kraj...
Z Muhamed-kanom je bila tudi neka čudovito lepa belka, njegova prijateljica Tanja. Vsi trije naši prijatelji so se zagledali vanjo in se pulli za njeno naklonjenost: McGregor, Forsythe in mladi Stone.

»Jaz sem jo prvi videl!« se je tolkel McGregor po prsih. Forsythe ga je miril in se mu porogljivo smejal:
»E, prijatelj, tu z naskokom ne boš nikamor prišel! Popolnoma napačna taktika! Finese, moj dragi, finese je treba!«
Dogovorili so se, da bodo žrebali. Komur sreča ne bo mila, se bo moral umakniti.
Izgubil je McGregor.

Za Tebe

je ustvarila znanost

SARGOV

KALODON

PROTI ZOBNEMU KAMNU

»Zdaj pa samo glej!« se je širo koustil Forsythe. In res sta imela oba kaj videti: podporočnik Stone je pristopil k Tanji in ji ponudil roko ter jo tako Forsythu pred nosom odpeljal. Toda dolgo se n veselil svojega uspeha. Zakaj prijateljta sta ga potegnila, da ga klče major Hamilton. Ko je odšel sta se pa oba pridružila Tanji.
Toda lepotic je najbolj zanimiv podporočnik Stone. Najrajši bi bila z njim in na razkošnem maharadževem gradu in na velikem in razburljivem lovu na merjasce. Tam je bil mladi Stone tako lahkomiseln, da je le malo manjkalo pa bi ga bila razmesarila ranjen divja svinja.
Po končanem lovu je Tanja povabila mladega podporočnika v sestanek. V svojo nesrečo se ji Stone odzval in se, ne meneč se z strogo očetovo prepoved, iztihota pil iz taborišča. Mladi podporočnik namreč ni vedel, da je Tanja vohunka uporniškega poglavarja Muhamed-kan. Tako so ga zaleli njegovi ljudje in ga zvezane ga odpeljali s seboj v gore, v Megalo, Muhamedovo utrdbo v Khyberskih gorah. Muhamed-kan je zanašal, da bo polkovnik Stone zasledoval ugrabitelje svojega sina in zapustil svoje postojanke.
Toda prevaral se je! Čeprav polkovnika Stonea globoko pretresla nesreča njegovega sina, čepa je vedel, da ga bodo uporniki tu pinčili, mu niti na um ni prišlo, da bi šel na lmanice lokavem Muhamed-kanu.
(Dalje prihodnjic.)

Od 5. do 9. oktobra

Krasna modna revija najnovejših, najlepših in najelegantnejših toalet in modelov modnih kreacij, lepih žen v okvirju filmske veselojgre

DOLARSKI PRINC

Vsebina po veselem odskem komadu

Sveži veter iz Kanade

Dorit Kreysler — Harald Paulsen Paul Hörbiger

! Vsaka dama - vsak gospod !
! bo vzbičen nad lepoto, veselim tēpom in zdravim humorjem tega filma !

Predstave ob delav. ob 16., 19.15 in 21.15 uri ob nedeljah in praz. ob 15., 17., 19. in 21. uri

Matineja

v soboto 5. oktobra ob 14.15 uri v nedeljo 6. oktobra ob 10.30 uri

Havajska roža

Enolne cene Din 4.50 na poljubnem prostoru

Prednaznanilo! Velika senzacija!

Abesinija 1935

Premiera najnovejšega, najaktualnejšega filma sedanjih dni! Pride v nekaj dneh!

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 27-30

V naročju sreče

roman

PO-FRANCOŠCINI • PRITREDIV • L • A

32. nadaljevanje

XIV

Naposled so prišli naročeni časniki: cel zavitek jih je bilo! Suzana jih je hotela takoj pregledati. Toda za slabotno bolnico je bil napor vendarle prehud. Čez pet minut jih je morala odložiti, ne da bi bila kaj našla; črke so ji plesale pred očmi in zdelo se ji je, kakor da bi ji hotelo glavno raznesti.

Vso nesrečno spricho tolike ne-moči so jo oblike solze.

»Nikar, gospodična Suzana,« jo je tolažila usmiljenka. »Že spet se jokate! Kaj vam res ne morem pomagati?«

»Ne, ne morete!« je v onemogli togoti zajeceljala deklita.

»A vendar,« je povzela usmiljenka, »zmerom ne smete ostati tako bolni! Imeti morate voljo do okrevanja. Že dva tedna nič ne kaže, da bi se vam obračalo na bolje. Samo prstan pogledjte, ki sem vam ga nateknila na sredino — če pojde tako dalje, vam bo še za palec preohlapen, in potem se boste morali ločiti od njega.«

»Moj srebrni prstan!« je zamisljeno rekla Suzana.

»Da,« je pritrdila usmiljenka. »Tudi jaz imam podobnega.«

Bolnica se je vzpela. V njenih črnih očeh se je užgal ogenj.

»Moj srebrni prstan,« je ponovila. »Moj prstan...«

Ta beseda jo je kakor hipnotizirala. V njenih vročinskih možganih so vstale nejasne misli in le počasi je spravila vanje red.

Kolikokrat se je že izpraševala, kako bi našla dokaze o Saševi poštenosti. In zdaj, glej: usmiljenka jo je spravila na pravo pot: njen zaročni prstan!

Ali ji ni takrat rekel, da je ta prstan nosila že njegova babica? Torej mora biti posejan z dragoceni kamni, ko se ga ji je upal natekniti na prst v zameno za njenega... pravega!

Spomnila se je, da se je takrat trenutek pomisljala, preden mu je dala svojega. Toda mar ji ni mladi Rus ponosno odgovoril: »Ali ni vse med nama iskreno in pristno?«

Kakor o prstanu, ki ga je duhovnik blagoslovil, ji je Saša tudi o tem rekel, da je iz platine. A kaj, če je samo srebro, dragulji na njem pa iz navadnega stekla? Saj se še spomni: skrinjica, ki ga je vzel iz nje, je bila popolnoma nova!

Fej, kako ji je mogel igrati toli zavrženo komedijo!

Spomnila se je, kako je bila pijana od ljubezni tisto popoldne. Spomnila se je blaznih poljubov, spomnila blaženstva njegovega objema...

Ne, ne, vse to ne more biti laži! Ljubil jo je iskreno z vsem žarom svojega bitja — ne, tega ni bilo ne more hliniti! Tudi če bi bilo vse drugo gola komedija, tisti dan je bil Saša iskren! Njeno telo ji je to govorilo, njene ustnice, ki so jo še danes spekle ob spominu na njegove vroče poljube.

A vendar... ako je prstan samo iz srebra in bleščeci kamen v njem nič vredna steklenina? O, če je slepar, se gotovo ni pomisljal, da ga ne bi vzlic temu zamenjal za njenega.

Dvom je bil preveč strašen, da bi ga bila mogla še dalje prenašati.

»Sestra moja,« se je obrnila k usmiljenki, »rekli ste, da bi mi radi pomagali. Poslušajte tedaj: v vaši moči je, da preženete nemir, ki me trpinč!«

»Kaj naj storim?«

»Stopite k zlatarju in prosite ga, naj pride, da mi prečeni neko dragotino... povejte mu, da mu bom uslugo poplačala.«

»Ce ni drugega...«

»Ne, samo tega vas prosim. Le lo bi vam še položila na srce, da greste takrat, ko ne bo mojih staršev doma. Preveč bi me utrudilo, če bi jima morala obsirno razlagati.«

Usmiljenka se je pomisljala. Ali se sme spuščati v takšno slepomišljenje. Toda bolnica je bila tako slabotna in pobita, da se ji je zdelo greh, če bi ji že njeno prvo prošnjo odklonila — tem bolj, ker ji je že stari Kreuger zabijal, da ne sme njegovi hčerji nobene želje odreči.

Tako ji je torej obljubila, da bo storila, kakor jo je prosila. Še tisto popoldne je pripeljala s seboj nekega zlatarja. Dejala je, da so ji ga priporočili kot zelo čisti vrednega in poštenega moža.

»Oprostite, gospod, da sem vas nadlegovala,« ga je ogovorila Suzana. »Zelega bi, da mi daste dober svet... ali bolje, da mi neko stvar prečinite. Morda zlorabljam vaš dragoceni čas: oprostite, morate muhavi bolnici, ki ni mogla sama k vam, čakati pa tudi ni hotela.«

Ogovorila ga je tako ljubezljivo, da si je zlatarja takoj osvojila.

»Na uslugo sem vam, gospa. Razpolagajte z menoj!«

»Stvar je tale. Že dva meseca leim, moji dragulji so pa ostali v Pragi. Pri sebi imam samo tele tri prstane. Ali bi mi hoteli povedati, koliko so vredni?«

Pokazala mu je najprej svoj zaročni prstan. Usmiljenka je videla na njenem obrazu tolikšno tesnobo, da je nehote pristopila bliže, boječ se, da je ne prime omtica.

»To je platina,« je odgovoril vesčak. »Moral bi ga stehtati.«

»Platina,« je ponovila Suzana in vzdih olajšanja se ji je izvil iz prsi.

V njenih očeh je zagorela tako nepopisna sreča, da je usmiljenko obšla slaba vest.

»Jaz sem rekla, da je iz srebra! Oprostite, ne spoznam se v teh rečeh.«

»Iz srebra!« je vzklilnil zlatar. »O, častita sestra, srebro in platine vendar ne morete zamenjati: samo pogledjte to medlost, samo potežkajte ga! Ne, ne, prava platina je to!«

»Platine nisem še nikoli videla v življenju,« je ponižno priznala usmiljenka.

Suzana jo je od brezmejne sreče vibrano prijela za roko in jo hvaležno stisnila med svoji shujšani ročici.

»Nikar si ne očitajte, sestra... tudi jaz se nisem zanesla...«

Potem je pokazala zlatarju drugi prstan s podolgastim kamnom.

»Pa tale?«

Cudno nezaupanje jo je bilo obšlo: dala mu je v ocenitev svoj dekliški prstanček, ki mu je dobro poznala ceno; hotela je draguljarja preizkusiti.

»To je zlato z rozetami, vdelanimi na platino. Prstan ni stal več ko dva tisoč dve sto kron.«

Zadel je tako natanko, da se je Suzani nehote izvil krik občudovanja.

»In zdaj še poslednji!« je rekla plaho.

Strah ji je razširil oči. S pridržanim dihom je visela na zlatarjevih ustnicah, kakor bi iz njih pričakovala smrtne obsodbe.

»O, o!« je osuplo vzklilnil draguljar, komaj je prstan pogledal. Vzel je iz žepa povečevalnik in si ga nateknil na oči, da bi bolje videl. A takoj ga je spet odložil.

»Čudovito! Vrednost tega prstana je skoraj neprecenljiva!«

Suzana se je vsa blažena od-dahnila. Mislija je, da se bo onesvestila od veselja.

Zlatar je stopil k oknu in si dragulj natančneje ogledal.

»Tako dragocenega prstana že dolgo nisem imel v rokah! Demant je nenavadno velik in izredno čist.«

Obrnil se je spet k Suzani in jo skoraj nezaupljivo vprašal:

»Kje ste dobili to dragotino, milostljiva? Saj je vredna celo premoženje!«

Nezaslišana sreča je poškratlila bolničin blede obraz.

»Ali je pa demant res pristen?«

»Sleheri dvom je izključen! Mar ne poznate njegove vrednosti, da mi zadajate takšno vprašanje?«

»Prav zato,« je odgovorila Suzana popolnoma hladnokrvno. »Njegova vrednost je tolikšna, da sem se bala, ali ni morda le spretna ponaredba.«

Draguljar jo je nezaupljivo pogledal.

»Ali veste, gospa, da tega prstana ni moči zamenjati z nobenim drugim?... Na nofrnji strani je namreč, čeprav že hudo zabrisan, vrezljan grb ruske carske rodbine.«

Kako je prišel ta prstan v vaše roke?«

Nasmeh nepopisnega blaženstva je razklenil Suzani ustnice.

»Ta prstan je poročstvo ljubezni. Nateknil mi ga je na prst knez Nižinski tisti dan, ko sva se zaročila,« je odgovorila kakor v snu.

»Knez Nižinski?« je osuplo zagtegnil zlatar. »Nekoč je bil eden izmed mojih najboljših kupcev... Oženil se je s carsko knežino...«

»Z veliko kneginjo Ksenijo Aleksandrovno,« je pripomnila Suzana z istim zasanjanim glasom kakor prej.

»In pravite, da vam je on...«

»Ne on,« se je nasmehnila mlada žena. »Njegov sin, knez Aleksander...«

Kako dobro ji je delo, ko je izgovarjala na glas ta imena, te visoke naslove, tako dolgo zaklenjene v globinah njene podzavesti.

Niti na um ji ni prišlo, da bi morala molčati, že iz strahu pred očetom.

Prav tako kakor je bil mladi Rus za njene boleznj pripravljn kljubovati srdu njenega očeta, samo da bi izvedel, kaj se je zgodilo njegovi ljubi, prav tako bi bila Suzana zdaj, ki je vedela, kako pošteno je mislil njen Saša, najrajši povedala na glas vsemu svetu, da je Saša njen mož.

Srečna je bila, srečna kakor še nikoli. Ni je strpelo, da bi še nadalje skrivala svojo srečo pred ljudmi. Po tolikih urah dvomov in morečih negotovosti jo je zavest, da je bila v zmoti, da je tisti, ki ga ljubi, vreden njene ljubezni, huje opijanila, kakor če bi bila popila kozarec najboljšega vina.

Njenemu ljubljnemu Saši ne more nihče več očitati pohlepnosti — ali bi ji bil drugače nateknil na prst dragulj, vreden celo premoženje?

V duhu se je zagledala v prizor pred oltarjem, spomnila se je, kako nedolžno ji je mladi mož nateknil prstan na prst... Ne z besedič ne s kretjnjo ni pokazal, kolikšna vrednost ima ta dragulj, ki ga ji je poklonil kot zaročno darilo.

Tedaj ji je mahoma vsa kri udarila v obraz. Spomnila se je, kako prostaško je takrat pripomnila, koliko je vreden njen zlati obroček — najslabša jara gospoda ne bi bila tega napravila na tak način.

Toda on jo je tako zelo ljubil, tako prizanesljiv je bil z njo, da je imel na vse to njeno prostaštvo samo nežen odgovor:

»Ali ni med nama vse lepo in pristno?«

Takrat ji še ni prišlo prav do spoznanja, kaj je prav za prav povedal s temi besedami. Zdaj šele ko je izpregledala, je razumela ves njihov pomen. In te besede so ji bile zdaj najsvetejši talisman.

Ali ni prečudno vse to? En sam majcen prstan s pristnimi dragulji, en sam stavek, ki je podza-

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

vestno živel v njenem spominu, sta ji vrnila njenega ljubega — njenega oboževanega moža...

In nedolžno kakor dekletke, ki stisne k sebi svojo punčko, da poišče pri njej utehe, kadar ji je hudo pri sreč, je Suzana takrat pozabila vse okoli sebe in z brezumno strastjo obsula njegov prstan z vročimi poljubi.

Usmiljenka si ni znala pojasniti tega nepričakovanega čuvstvenega izliva; v zadregi se je obrnila proč. Le stari zlatar je razumel; obzirno se je priklonil in šel.

Usmiljenka prvi mah ni vedela, ali naj ostane pri bolnici, ali naj stopi za zlatarjem. Toda v treh tednih Suzanine boleznj je svojo bolnico že do dobrega spoznala; vedela je, da zdaj ni pričakovati ničesar huđega. Zato je odhitela za zlatarjem.

»Oprostite, gospod,« ga je ogovorila, ko ga je došla na hodniku, »hotela sem vas prositi, da pozabite, kar ste slišali.«

»Rade volje, častita sestra,« se je priklonil zlatar. »Komu naj bi tudi pripovedoval?«

»Tudi imena pozabite, ki ste jih slišali... saj razumete...«

Toda zlatar ni razumel. Videč njegov začuden pogled, je usmiljenka hlastno povzela z rdečico na obrazu:

»Opazila sem... to se pravi, zdj se mi... da oče ne dovoli... da...«

»Razumem!... Uboga mlada človeka!«

»O, gospod, saj niti ne veste... nesrečna bolnica toliko da ni umrla, tako ji je bilo hudo.«

Stari gospod je zmajal z glavo. Njegov poklic ga je dostikrat spravil v podobn položaj in tako je marsikaj vedel, kar so drugi le ugibaje šušljali.

»Razumem... Gospod Kreuger je milijonar, mladi knez je pa vse svoje imetje izgubil pri revoluciji... Razumem.«

»Najbrže bo tako,« je ogiblivo pritrdila usmiljenka.

»Bodite brez skrbi, častita sestra: iz mojih ust ne bo nihče ničesar slišal. Sicer pa to tudi ne bi bilo združljivo z mojim poklicem. Moja dolžnost je molčanje. Vrnite se mirno k bolnici in bodite prepričani, da sem že pozabil svoj obisk pri njej.«

Priklonil se je in odšel. Še zmerom vsa zmedena, a vendar zadovoljna, da je tako dobro uredila, se je usmiljenka vrnila k Suzani.

Zanimivosti z vsega sveta

Trije psi so si sami vzeli življenje v ameriški državi Cincinnatiju. Prvi je vpricho ljudi skočil v reko in utonil; v smrt je šel iz žalosti, ker mu je gospodar umrl. Drugi je iz istega razloga vteknil glavo v jezero in jo držal pod vodo, dokler se ni utopil. Tretji je zbolel; ker ni mogel več prenašati silnega trpljenja, se je vrge pod tovorni avtomobil, da ga je povozil. — Tako beremo v ameriških časopisih.

Za spalno boleznijo je zadnje tedne umrlo na Japonskem več sto ljudi. Bolezen se čedalje bolj širi. Zanimivo je, da je tudi mnogo vojaških konj poginilo za njo.

Restoran na dnu morja je odprl neki podjeten newyorški restavratr. V ta namen je kupil neko staro podmornico. Dal je jekleni obod ladje na več krajih prebiti in vstaviti steklo, da bodo gostje lahko opazovali ribe in morske rastline okrog sebe, osvetljene z velikimi žarometi. V podmornici je prostora za šestnajst ljudi.

Longova strojepiska ministrica. Umorjeni ameriški senator Long ni imel samo slabih lastnosti. Pred vsem je vedel, kaj je hvaležnost. Za svojo prvo volilno propagando si je izposodil denar (okoli 20.000

dinarjev) pri neznatnem trgovcu Oskarju Allenu; ko je dobil oblast v roke, ga je izenoval guvernerja države Louisiane. Svojo strojepisko Mrs. Alice Lee Grosjean je pa povzdignil v ministrico za notranjo politiko.

Največjo brado na svetu ima Amerikan James Sullivan, predsednik Zveze bradačev. Kakšne cilje ima ta zveza, ne vemo; gotovo je le to, da obstoji samo v Ameriki.

Poapnenje žil ni posledica alkohola, je ugotovil zdravnik dr. Feller. Opazoval je arteriosklerozne starce in dognal, da ni med njimi nikake razlike, ako so vdani alkoholu ali ne. Zato je pa tem zanesljiveje spoznal, da tobak vpliva na to bolezen.

Največjo knjižnico o svetovni vojni imajo v Žižkovu v Pragi. Knjižnica ima 25.000 velikih zvezkov; v njih ne berete drugega kakor o dogodkih tik pred svetovno vojno in med njo. Knjižnico stalno izpopolnjujejo.

Z Dunaja v Kalkuto sta potovala na konjih zakonca Starekova. Leta 1926 sta se odpravila na to težavno pot in zdaj sta po neštetih mukah srečno prispela na cilj.

Vsak nemški duhovnik bo moral imeti štiri otroke. Na Nemškem imajo več ko 120.000 menihov, pastorjev in drugih neozjenjenih duhovnikov. Narodni socialisti so izračunali, da država z njimi izgubi v vsakem pokolenju najmanj 400 tisoč otrok. Zdad se je začelo gibanje, da bi se ta izguba prirastka nemškega prebivalstva z »dekrete« nadomestila.

Avstrijsko književnico Greto v Urbanitzki so na Nemškem aretirali. Pijana skoraj do nezavesti je šofirala svoj avto v Freiburgu in podrla več ljudi, potem pa dalje drvela.

Od tistega dne je šlo okrevanje naglo pot. Suzani se je mudilo, da bi čim prej našla njega, ki ji je bil vse v življenju; zato se je vdano ravnila po zdravnikovih navodilih, komaj čakaje dne, ko bo prvič lahko vstala.

Mladi ženi se je vrnila vera v bodočnost. A vendar jo je še zmerom glodal neki dvom. Še zmerom ni mogla prav verovati v svojo srečo.

Najmanj dvajsetkrat je že hotela pisati mlademu Rusu. Kaj bi mu pisala? Da je njena ljubezen do njega neomajna, kakor je bila. Ker ni poznala njegovega londonskega naslova, bi mu pisala po Johanu Barkerju ali pa po ruskem zakon-skem paru, pri katerem je Saša v Pragi stanoval.

Toda vselej kadar jo je obšla nepremagljiva želja, da bi pisala svojemu ljubemu, vselej jo je spet premagala izkušnjava; čudno strah jo je bilo, da sama ni vedela zakaj.

Saša jo ljubi, to ve; toda kdo ji je porok, da niso njegovi prijatelji sleparji? Kdo ji jamči, da jim ni bil mladi mož orodje pri njihovih temnih naklepih? Ona stvar v časnih ni bila izmišljena — kdo ve, ali niso bili ravno Saševi prijatelji oni brezvestni srečolovci?

Pozor!

Še ta mesec začne izhajati naš novi veliki roman, pretresljiva povest

ljubezni in trpljenja

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“!
kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Nega prsi

Kakor je treba negovati in tretji (masirati) lice, da ne postane nagubano in velo, prav tako je treba že v mladosti paziti na pravi in lep razvoj prsi. Pametna mati lahko svojo hčerko sama pouči, kako ji je ravnati, da ji postanejo in ostanejo prsi lepe. Nebržna mati, ki povrh še poljuna nima o higieni in o ustroju človeškega telesa, je prav pogosto kriva, da si hčerka pokvari najlepší svoj kras, ponos sleherne ženske.

Mnogo deklic je, ki jih je že z dvanajstim letom sram velikih, a pobešenih prsi. Taka dekleta zvečne niso skrbela za redno in pravilno mesečno (menstruacijo), za redno in obilno izpraznitje črevesja, zato so se pa med 15. in 17. letom zelo zredila. Oprsnika seveda niso nosila, kesnjeje so pa zaradi današnji dan moderne vitke linije nasilno shujšala. Zapravljeno naj si vse, da je treba negovati prsi takrat, ko so še čvrste in lepe, zakaj pobešenim ne pomaga več nobeno čarodejstvo.

Deklice med 14. in 17. letom se torej ne smejo zrediti preveč, zakaj prav v teh letih se jim prsi najbolj naglo oblikujejo. Današnji svet je pač tak, da ne mara debelih deklet, suhelj pa spet ne, ker nimajo prsi. S primerno hranjo se dá pač znižati telesna teža za 5 do 6 kil, in prav je, če se sala znebimo, pač je pa to hudo, da se s shujšanjem lepa, jabolku podobna oblika prsi pokvari in njihova togost odjenja. H koneu ostanejo od lepih prsi samo še visoke vrečice.

Najvažnejše za ohranitev lepih prsi je stalna teža. Ženska, ki meri 165 cm, bo morala biti kvečjemu 65 kil težka, več je že preveč!

Vsaka ženska naj bi nosila točno po meri šest oprsnik, zakaj

napak je misliti, da se zaradi oprsnika prsi ne morejo pravilno in dovolj razvijati. Seveda ne sme biti oprsnik tesen, ne sme biti ploščat, če so prsi oble, ne sme nikjer tlačiti in ovirati dekleta pri dihanju in gibanju. Oprsnik mora samo držati prsi, zakaj prsi se že zaradi lastne teže zmerom pobešajo.

Američanke nimajo lepih prsi, ker se premalo brigajo zanje in gojijo sport brez oprsnika. Tenis, golf in jahanje zelo kvarno vplivajo na prsi, zakaj neprestano nihanje razvlače mišičevje in prsi seveda omahnejo. Pač se pa lahko vsaka ženska smuča in plava brez oprsnika. Ni pa dobro, če ženske telovadijo brez oprsnika, ker vplivajo vse druge vaje, razen ročnih, kvarno na razvoj prsi.

Redna telovadba — že od mladih nog — prav posebno krepi veliko prsno mišico, ki daje prsim elastičnost in togost.

Nekaj koristnih vaj za krepitev prsi:

1. Stojte zravnani, noge skupaj, roke ob telesu. Počasi vzročite roki nad glavo in ju prekrižajte tako, da se dotika leva dlan desnega ramena, desna pa levega. Potem roki spet vzročite in ju priročite, to se pravi, da ju navzven, neskrčeni spustite ob boke. Vajo je treba delati počasi in globoko dihati.
2. Roki dvignite predse, ju v komolcih upognite in položite levo dlan na desno ramo, desno pa na levo, potlej pa dvigajte in spuščajte komolca. Seveda ne smete pri vaji dlani odločiti od ramen.
3. Mahajte zdaj z levo zdaj z desno roko navzgor, če gre, tudi malo nazaj. Tako približno, kakor če bi hoteli nekaj sneti z visoke omare ali pa koga za seboj zagrabit. Lahko se tudi dvignete na prstih in se močno vleknete, a ne pozabite na globoko dihanje.
4. Nogi skupaj, roki v odročene, torej vodoravno navzven, potlej ju pa hitro spuščajte v priročje (ob boke) in ju spet dvigajte, ne da bi pri tem vpogli-

Kaj mislite o sodobni šoli?

Parlament „Družinskega tednika“

Danes priobčujemo tretjo serijo odgovorov. Za vprašanjema »Ali naj ženske dobe volilno pravico?« in »Katera so največja zla današnje dobe?« odgovarja naš parlament v današnji številki na vprašanje, ki je prav tako zanimivo in važno za posameznika kakor za družbo in državo — na vprašanje o naši šoli.

Žal nam je, da na to toli važno, zanimivo in pereče vprašanje nismo dobili več odgovorov iz vrst profesorjev in učiteljev in... staršev. Tem bolj nam je žal, ker bi bili baš ti najbolj poklicani povedati svojo sodbo, potožiti, kje jih boli in kaj jih teži.

V prihodnji številki bomo obdelali problem našega sporta. Upamo, da bomo na to prav tako važno vprašanje dobili odgovore ne samo od sportnikov, nego tudi od staršev, učiteljev in profesorjev.

Vsi ste povabljeni, da sodelujete pri naši anketi — prav vsi. Zato ne odlašajte in odgovorite še danes! Ne samo da s tem pomagate razčistiti marsikatero pereče vprašanje, nego lahko dobite za to še nagrado. Podrobneje o tem v štev. 36.

Glede razpisa nagrad moramo poudariti, da bodo podeljene po objavi odgovorov na deseto vprašanje. Pri oceni prideta poleg že navedenih pogojev v poštev tudi kakovost in originalnost odgovorov.

Da ne bo polovičarstva

O današnji šoli bi rekla, da smo lahko zadovoljni, da stoji na tej višini glede metode. To nam dokazuje uspehi naših študentov, ki nadaljujejo svoje študije v drugih državah. Pripomnila pa bom to, če hočemo imeti izobraženo mladino, tedaj bi bilo dobro, da se uvede v nižjih šolah nemščina in v srednjih t. j. mesčanskih šolah francoščina kot obvezna predmeta in ne privatno, tako, da ne bo dostopno samo onim, ki imajo denar.

V šolah, kjer pa že uče nemščino, naj bi se učna snov tako razdelila, da bi se mladina v 4-5 letih res naučila nemščine v govoru in pisavi, pa ne da vsako prihodnje leto premljavajo eno in isto snov, tako da n. pr. dijak z malo maturo zna nemščino brati, ne razume pa kaj čita. Za nemško konverzacijo ni zmožen. Omejilo naj bi se protežiranje boljših slojev od nižjih revnih slojev. Zakaj ne bi bila bogatinov otrok kakor otrok siromaka enakovredna vsaj v šoli? Saj se ravno med revnim slojem najde več brihtnih glav, več talentov.

Pohvale vredna pa je uvedba, da deluje šola skupno z domom, saj so starši učitelji-vzgojitelji in duševni vodniki mladine.

L. E. (ženska)

Prej ideal, zdaj potreba

Sodobna šola je mnogo napredovala v pedagoškem oziru, a večjih uspehov pri učencih kljub temu ni rodila. Prej je bila šola dijaku ideal, sedaj je pa nujna življenjska potreba. Zato tudi povprečno znanje učencev.

G. A., strugar.

Dosti slabše kakor pred vojno

Kaj mislim o sodobni šoli? Na prvi dve vprašanji nisem dobro odgovorila, to tretje mi pa dela preglavice. O šolah se prav malo spoznam. Na to vam bodo pač lahko odgovorili dijaki, učitelji, profesorji itd. Preprost človek tega pač ne ume. Samo toliko vam rečem, kar se tiče osnovnih šol, da so danes veliko slabše kakor so bile pred 20-25 leti. Takrat smo se otroci pridno učili ter spoštovali svoje učitelje, ki so bili res dobri in požrtvovalni. Dandanes se otroci slabo uče; tudi se grdo, ne-

bali komolca. Vaja je slična ptičjemu prhutanju.

5. Vpognite desno roko tako, da z dlanjo dosežete ramo, prav tako storite z levo. Komolca štrlita naprej. Zdjaj pa poskusite komolca kolikor mogoče približati, nato ju pa takoj spet z močnim sunkom kolikor mogoče oddaljite vsakebi, zakaj pri sunku boste nemara lopaticni na plečih spravili prav tesno skupaj.

Te vaje so preizkušene, zato jih priporočamo slehernemu dekletu, pa tudi ženam ne bodo v kvar. Materam pa svetujemo, naj svojo žensko deo že v zgodnji mladosti navajajo k smotreni telovadbi in jim takoj ob pričetku razvoja prsi nabavijo primerne oprsnike.

umestno vedejo doma in na cesti. Pred učitelji nimajo nikakega strahu. Še v obraz bi mu pljuvali, tako so pokvarjeni — brez izobrazbe. Kakor so navajeni, tako pa znajo. Treba je, da se učitelju potisne zopet palica v roke, zdravilo za hudobne otroke. M. Z. (ženska).

Vsi hočejo biti gospodje

Mnogo je šol in vse so prenatrpane. Zakaj? Zato, ker hoče biti vsak uradnik — gospod, a delavec nobeden. Potem pa, ko je izšolan, ne dobi nikjer dela, ki bi bilo njemu primerno. Če bi pa moral nastopiti delo sluge ali kaj sličnega, pa pravi: »Zakaj sem pa hodil potem toliko let v šolo?« Res je to neumnost. Vsak naj stopi v šolo življenja, ona ga bo najbolje naučila in pripravila za vsako razočaranje.

Samo higijene manjka

O sodobni šoli mislim: Da je izvzemši higijeno popolna ter da ustreza vsemu.

Z. A., kmetica

Dvakrat boljše ko pred vojno

Šola v splošnem zelo napreduje in je zelo koristna za človeštvo. Danes se nauči človek dvakrat toliko kakor pred kakšnimi petnajstimi leti. Toda treba je tudi marljivega učenca, ker lenuhu tudi najboljša šola nič ne koristi. Pa tudi trda pot življenja nas vedno uči. Samo časih človek prepozno spozna dobro stran šolskega pouka.

V. O. (moški)

Tudi življenje je šola

Sodobne šole so dobre. V njih se mnogo učijo in tudi že veliko znajo. Le poglejte, kaj svet že vse zna sem od starih časov.

Uči se pa danes lahko človek tudi od vsakdanje izkušnje, ker gre danes marsikateremu človeku trda pot do vsakdanjega kruha.

Gorenjka H.

Preveč šablone

Preveč je šablonska za današnjo dobo. Mladina hoče senzacije, a ne pusto poglobljanje v predmete, ki jim trenutno niso potrebni. Zato potrebujemo poklicne pedagoge, ki znajo napraviti vsak predmet zanimiv.

Drugič je potrebna večja moralna odgoja, ker samo z njo uspeva življenje. Dobiti se mora način, s katerim se bo vzgojila duša mladine.

Pokažite, poučite in ne skrivajte mladini poti v življenje. Sicer pa — le čevlje sodi naj kopitar.

T. F., podnarednik.

Potrebna bi bila državnikom

O sodobni šoli mislim, da bi bila smoter za najvišji cilj državnikov, ki bi se v njej vzgojili, da bi postali vendar že pošteni državni voditelji.

O. I., del. drž. žel.

Učitelji so preobloženi

Današnje učiteljske moči so preveč odvisne od volje vsakovrstnih režimov in če niso le-tem po volji, so izpostavljene raznim šikanam. Tako ne morejo mladini dati tega, kar bi ji radi in kar bi ji lahko dali, ako bi smeli. Drugič so tako preobloženi in pride na enega profesorja toliko učencev, da jih komaj le površno spozna, namestu da bi se poglobil v njih duše, kar bi edino imelo res dober uspeh.

M. Z., ženska.

Naše današnje vprašanje na anketo »Parlament Družinskega tednika« se glasi:

KAJ MISLITE O SEDANJEM SPORTU? ALI SE VAM ZDI VSE ZDRAVO V NJEM?

Rokopise pošljite najkasneje do nedelje 6. I. m.

Odgovori na to vprašanje morajo biti napisani lepo in čiljivo in po možnosti ne smejo presegati izpisane dopisnice. Premalo frankiranih dopisov ne sprejememo. Rokopise pošljite na naslov: »Družinski tednik« (Anketa), Ljubljana, Tyrševa cesta 29/I, pošni predal 345.

Na prošnjo mnogih naših bralcev, da bi jim dali več časa za odgovor, prinašamo danes tudi že četrtlo vprašanje. Glasj se:

KAKO NAJ SE NAŠEMU KMETU ZARES POMAGA?

Odgovori na to vprašanje morajo biti v naših rokah najkasneje do 13. oktobra.

Sola — druga mati

Mnogo dajo misliti šole, še več pa učenci in dijaki. Kaj bi počeli starši, ako ne bi bilo toliko lepih in koristnih šol? Imeli bi snove in hčere nezobrazene in nezmožne za kakšen višji poklic. Zato so šole, učitelji in profesorji, druga skrbna mati, katera nam vzgaja mladino v dobre in koristne državljane.

Nam pa, ki nismo izšolani in smo vedno zaposleni, daje pa kolikor toliko duševne hrane »Družinski tednik«, ki ga zares prav radi čitamo.

M. P., sopr. davč. služ.

Samo en tuji jezik — pa tistega dobro!

V sodobni šoli se poučuje danes na način in ista snov kakor v letih pred 1. 1914., dasiravno je po vojni nastal čisto drugačni tempo življenja. Mnogo stvari, ki se jih v šoli naučijo, ne pride v današnjem praktičnem življenju popolnoma nič v poštev in so samo teoretični balast pri učenju.

Praktično nepotrebno je, da se uči po več jezikov. Zadostovalo bi poleg materinskega jezika, učenje še enega tujega svetovnega jezika, že zato, ker bi se edinega tujega jezika tudi res naučili, kar je več vredno kakor pa znati tri jezike na pol ali pa še toliko ne.

Kakor s predmeti, tako bi tudi bilo potrebno, koder se še ni storilo, da se premenjajo stare klopi, ki kvarijo držo telesa, z novimi modernimi.

I. Z., trg. sotrudnik.

Visoka šolnina in menjava knjig

1. Današnje šole so prenapolnjene, to ima posledico, da učitelj ne more natanko spoznati duševnosti svojih učencev.

2. Kljub šolski izobrazbi brezposelnost.

3. Premalo praktično podana snov.

4. Nižji sloji ne zmorejo stroškov zaradi visokih šolnin.

5. Nепrestano izmenjavanje šolskih knjig še bolj otežkoči že itak naporni studij.

A. G., tov. delavka.

Mladina stremi po brezdeltu

Današnja šola je tehniško na visku in ima takih predmetov, ki za življenje niso neobhodno potrebni. V zadnjem času opazamo, da gre šolska mladina preveč za tem, da ne bi bilo treba nobenemu nič delati. Vse bi rado kaj višjega, oblastnega, poveljujoči voditelji i. t. d. Premalo dobiva pouka o finančno-gospodarskem oziru. Poglejmo, kako bi izgledale tovarne iz samih inženjerjev, direktorjev in mojstrov, pa nobene nega delavca. Ravno tako tudi, kako bi izgledala zemlja brez kmeta. Zato naj šolsko mladino uče delati, a ne delomrznе potepuhe in tatove vzgajati. Nemovalni lahko žive na račun duševno šibkejšega. Današnja šolska mladina postaja brutalna, sirova, ima premalo spoštovanja do bližnjega in staršev. Socialne pravdnosti pa sploh nima.

K. E., lesni delavec.

Na najboljšem potu...

Nasa šola je zaradi silnih naporov požrtvovalnih šolnikov, kljub okorelim predpisom na najboljšem potu, da postane sodobna.

V. P., brivski pomočnik.

Današnja šola ima dobre in slabe strani

Zlasti po vojni so spoznali pedagogi, da je šola zaradi otrok in ne narobe. Otroci niso več živi avtomati, šola razumeva njih potrebe in jih skuša svojstveno oblikovati po prirojenih sposobnostih.

Amerika in Nemčija prednjačita v reformiranju in izboljšanju šole. V splošnem se dve glavni struji borita za zmago in to:

1. Državljska odnosno socialna vzgoja: otrok naj se vzgoji kot del celokupne družbe in ta družba prevzame tudi odgovornost zanj.
2. Individualna vzgoja: otrok naj se vzgoji kot osebnost zase in bo kot tak z lastno odgovornostjo, po najboljših močeh (ki jih bo v njem zbudila šola!) služil svoji državi in sodobni družbi.

Vsi ti in drugi poizkusi so šele prehodna doba, čas bo pokazal, kje so boljši rezultati.

Tudi naša šola je v središču novega reformiranja. Zato še ne moremo govoriti o »idealni« šoli, ker reformiranje še ni končano. Dobre strani naše šole so:

1. išče sodelovanja s starši.

2. zbuja otrokovo samodelavnost (princip delovne šole!). Namen ima harmonično vzgojiti ne le umske sposobnosti, ampak tudi ročne spretnosti. To dá otroku več sigurnosti, samozavesti, čut odgovornosti, otrok živahno sodeluje in ustvarja ter ni več pasiven kakor v stari šoli.

3. šola polaga več važnosti na telesni odgoj, na zdravje otroka.

Slabe strani so pa:

1. preveč balasta, preveč učnih ur za natrpavanje snovi, ki jo otrok takoj ob izstopu iz šole pozabi.

2. Premajhen stik s praktičnim življenjem. Vse preveč teorije! Otrok bo znal našeti vsako bilko, kamen, kraj, a se v praktičnem življenju ne bo spoznal.

3. preveč se cení še vedno zgolj umska izobrazba in premalo ročne spretnosti, obrt. Nekateri so rojeni za umske delavnice, drugi so pa rojeni obrtniki, kmetovalci. Vsakomur svoje! Šola mora skrbeti, da je vsak stan enako vpoštevan in spoštovanja vreden, in ne gre, da bi se vzgajali vsi po istem kalupu.

4. država ima še vedno premalo razumevanja za šolo in preveč obtežuje starše s šolninami in dragimi knjigami. Pa še en čimtelj je tu: »Javnost, družba!« Kar šola in dom gradita, to dostikrat poridirajo slabe knjige, pohujšljive predstave v kinu, slaba družba. V mestih so otroci prehitro zreli, nimajo več pristne otroškosti v sebi. Šele ko se bodo vsi ti čimtelji: dom, šola, država, oblast in javnost združili v dobrem namenu, da vzgoje krepek in značajan naraščaj, šele potem bomo govorili o »idealni šoli!«

Gorenjka.

Sodobna šola je avtomat

Sodobna šola (izvzemši osnovne) je bolj ali manj uspel avtomat, ki producira iz naše mladeži zopet avtomate.

Razum in nadarjenost sta delno že prirojena. Treba je pa vzgojiti socialni čut in srčno kulturo, če hočemo imeti čelga človeka. Tega pa naši sodobni mladini primanjkuje. — Manj klasičkov in mrtvih predmetov, a več vplegla navznotraj je treba naši doraščajoči bodoči generaciji, da bono vednejšega obraza gledali v bodočnost.

M. P. (ženska)

»Popularen in slaven kot kino-ljubljenec« in praktičen kot »Tivar-Hubertus« so izrazi, ki se danes že uporabljajo dnevno v pregovorih. Ampak pazite na odlično kakovost in pravilnost garancijske znamke. Tivar-Hubertus-plašč, za dame, gospode in otroke, edini izdelan iz patentirano impregnirane, garantirano nepremočljivega »Hubertussukna« (Jugosl. patent št. 764/31) je le pravičen s privoščenim garancijskim listkom ter se prodaja izključno samo v »Tivar-prodajalnah. Nujno potrebno je, da si za nakup Hubertus-plašča dobro zapomnite imenovano številko patenta. Kakovost Tivar-Hubertus-plašču damo mi, — priznajte mu je pa dala široka javnost in vsak, kateri ga je že preizkusil. Tivar-obleke.

Uredništvo.

MALI OGLASI

Mali oglasi v »Družinskem tedniku« stanejo po Din 1.— beseda. Posebej se računa davok, in sicer za vsak mali oglas Din 150. Kdor želi odgovor ali dostavitev po pošti, naj priloži 3 Din v znakah. Denar za male oglase je treba poslati vnaprej, lahko tudi v znakah.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zagotovljena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhune Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepreči samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

POVERJENIKE SPREJMEMO v vseh krajih Dravske banovine, pa tudi drugod, kjer je večja slovenska kolonija. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Lep postranski zaslužek«.

NEPOTREBNIH DLACIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo Erbol-praska. — To sredstvo takoj odstrani dlacice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

OTROSKI VOZICKI, posteljice, mizice, ograje, triciklje itd. solidno izdelano in poceni pri S. Rebolj & drug.

Ljubljana, Gosposvetska 13, Kolizej.

POSREDUJEM DENAR na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din v znakah.

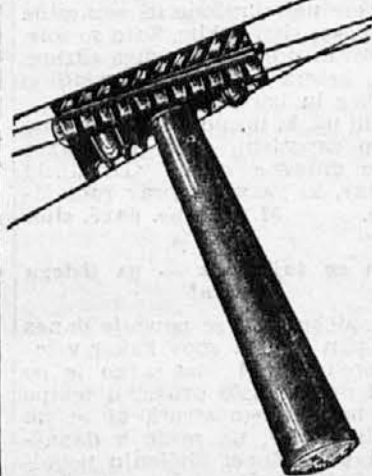
NE RAZMETAVAJTE DENARJA Kupujte pri nas
Otomane od . . . Din 410.—
Couch sofe od . . . Din 1200.—
spalni couch od . . . Din 1700.—
afrik modroci od . . . Din 210.—

TAPETNIŠTVO
ZAKRAJSEK, Ljubljana, Poljanska cesta št. 17.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

PRIDNO SLUŽKINJO, pošteno, hitro in prijazno, vajeno samostojnega gospodinjstva in kuhe, ljubiteljico otrok, veselega in vedrega značaja, iščem za samostojno vodstvo malega gospodinjstva in nego osemmesečnega veselega fantka. Ponudbe pod značko »Za družino«.

Senzacija je aparat za britje
„FAZAN“
Ne strga kože, samo brado brlje!

Brije brez bolečin, izbrlje do kože!

POSEBNOSTI:

- PREVZBOČEN GORNJI DEL** prepreči sleherno, celo nedolžnejšo ranitev. Torej stoozdostna varnost!
- POSEVNI GREBEN** da rezilu pravilno lego.
- POSEVNO VSTAVLJENO REZILLO** med gornjim delom in poševnim grebenom reže varneje ko brivčeva britev.
- ZLEBICI ZA PENO** olajšajo drsenje po koži, aparat se prilepi k licu.
- ZARADI PRAVILNE RAZDELITVE TEŽE** je aparat v vsaki legi, tudi pri še tako hudem pritisku priročen in drsi mehko po koži.
- VES JE IZ BAKELITA**, zato ne more britvica nikoli zarjaveti, čeprav bi jo kdaj pozabili neosnaženo v aparatu.

Ta aparat prekaša vse dosejanje, lep je, nezlomljiv in priročen. Izdelan je na tri načine:

- Ves iz bakelita, temne mahagonijeve barve, v naprej plačan stane Din 35.—, po povzetju za poštno troško več.
- Ves iz bakelita v lepi bakelitasti škatlici, v naprej plačan stane Din 50.—, po povzetju za poštno troško več.
- Pollopas, slonokoščene barve, luksuzna izdelava s prav tako škatlico stane v naprej plačan Din 75.—, po povzetju za poštno troško več.

Naročila sprejema:

»OSTRICA«, trgovina nožev, jeklenega in galanterijskega blaga, ZAGREB, ILICA Br. 38. Plačila vnaprej: Po položnici na ček, račun zagrebske Poštne hranilnice št. 35.399 na ime: Vjekoslav Flosberger, Zagreb. Predprodajalec poseben popust!

Rata

PRESELITEV
1. OKT.
V ŠELENBURGOVO 7.

HUMOR

Dve zdravniški

»Ali ima vaš nečak že kaj pacientov?«

»Na žalost še malo. Saj mu sorodniki pomagamo, kjer le moremo — toda zmerom človek vendarle ne more biti bolan!«

»Nu, ste se ravnali po mojem navodilu?« vpraša zdravnik. »All spite zdaj pri odprtem oknu?«

»Da!«
»In sje se prehlada srečno iznebili?«
»Še ne! Le ure in denarnice.«

Njena toaleta

»Mina,« se je ogorčila gospa, »snoči ste se predrznili vzeti mojo plesno toaleta na veselico. Takšne nesramnosti še ne pomnim. Sram naj vas bo!«

»Saj si ne morete misliti, milostljiva, kako me je že bilo sram!« zaihti krščenica. »Zraven mi je pa ženin še zagrozil, da bo razdrl zaroko, če me še kdaj vidi v tako nespodobni obleki!«

Zenitni oglas

»Nu, kako ste zadovoljni z uspehom svojega zenitnega oglasa?«
»Ne morem še presoditi — potoka bo šele jutri teden!«

Nedvoumno

V restavraciji je neka mlada dama ravno povečerjala in si prižgala cigareto, ko pripelje natakarko starejšo damo k njeni mizi.
»Upam, da vas ne bo motilo, če bom jedla med vašim kajenjem?«
»Nikakor ne — dokler bom lahko slišala godbo.«

Lovska zgodba

»... takrat nisem vedel, kaj naj storim. Na eni strani poti je pre-

žal razdraženi tiger, na drugi je zijał prepad...«

Neki poslušalec (zazeha): »Povejte no, ali je prepad zijał, še preden ste vi tja prišli?«

Najnovejša škotska

MacIntosh je šel k zobarju. Zdravnik mu je pregledal čeljust in ugotovil, da mu mora izdreti dva kočnika.

»Bolelo bo,« je menil zdravnik. »Dobro bi bilo, če vas omamim.« MacIntosh je začel krčevito stikati po žepih.

»Saj ne terjam plačila vnaprej,« je vlijudno odmahnil zobar in pripravil instrumente.

»Ne iščem zato denarja,« je zagodrnjal MacIntosh. »Samo preštel bi ga rad, preden me omamite.«

Zimska jabolka

že v zalogi pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici
A. Presker
Sv. Petra cesta 14

Za mal' d'narja dost' muzke!
Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
„ELEKTROTON“
d. z. o. z.
pasaža nebotičnika

Diake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.
»Venerac eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.
Naročite še danes lepo dišeči »Venerac eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.
RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10a)

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzamac« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.
Že dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo.
Frane Maček,
čevljarna, Dol. Logatec.
Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzamac«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo). Na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—.
RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10a)

Prihajamo in prinašamo zopet modne novosti za jesen

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA
A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA * MESTNI TRG

BLAGO
za
damske plašče
in
moške suknje
za jesen in zimo
nudi ugodno — državnim uradnikom tudi na obroke
OBLAČILNICA
ZA SLOVENIJO
Tyrševa c. 29
Hiša Gospodarske zveze
Obiščite nas!